

20 jaar Taalverdediging

Op woensdag één september 1999 kwamen drie zeer verontruste gebruikers van de Nederlandse taal bijeen in een restaurant tegenover het station van de Utrechtse stad Amersfoort. Het was zwaarbewolkt weer, met af en toe een spatje regen. Dat weer was misschien wel kenmerkend voor het toen bestaande taalklimaat en zodoende was de stemming van het drietal bedrukt. Het gezelschap, bestaande uit een zakenman in ruste die na zijn halve leven in Australië te hebben doorgebracht bij terugkomst de taal uit zijn jeugd niet meer herkende, een Duitse gepassioneerde studente Nederlands uit Groningen, en iemand van middelbare leeftijd, die vanaf zijn geboorte al een grondige hekel aan de Engelse taal had, was het somber te moede. Het binnendringen van de vreemde taal Engels in ons taalgebied was in volle gang en stond op het punt een overstroming te worden.

Het drietal wilde dit niet zo maar over zich heen laten komen en besloot de armen uit de mouwen te steken. Eerder hadden zij al rondgekeken bij andere taalorganisaties, maar die bleken óf uitgeblust, dan wel overgenomen door lieden die het verval van het Nederlands niet wensten te bestrijden, maar er enkel verslag van wilden doen. Daarom besloten de drie pioniers een werkgroep op te richten, een werkgroep die openstond voor verontrusten van alle gezindten uit ons gehele taalgebied. De naam van de werkgroep was snel gevonden en over de doelstellingen (zie achterbladzijde) hoefde niet lang te worden nagedacht.

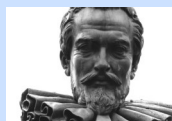
Vastbesloten het heilloze tij te keren, ging het drietal huiswaarts en begon aan de strijd, die tot op de huidige dag wordt voortgezet. Velen hebben zich in de loop der jaren bij de werkgroep, die na enkele jaren omgezet werd in een stichting, aangesloten en deden, ieder op zijn of haar wijze, mee aan het streven naar herstel en behoud van onze taal. Een veel grotere groep meldde zich aan als begunstiger om de goede werken van de werkgroep/stichting financieel mogelijk te maken. Helaas zijn een aantal van hen ons ontvallen, maar in onze gedachte leven zij voort.

Wat heeft die strijd ons gebracht, is de verengelsing teruggedrongen of op zijn minst tot stilstand gekomen? Het antwoord daarop luidt heel duidelijk: Nee. De krachten die aansturen op het geheel of gedeeltelijk vervangen van onze taal zijn héél, héél sterk! Maar toch hebben we het voor elkaar gekregen om de verengelsing hier en daar wat te vertragen en ook werden er van tijd tot tijd successen geboekt. Daarover zijn de taalverdedigers door onze Nieuwsbrief zo goed mogelijk op de hoogte gehouden. Ook in deze uitgave kunnen we gelukkig weer enkele successen melden (zie bijvoorbeeld bladzijde 2). We

kunnen de gevolgtrekking maken dat het Nederlands er door de komst van Taalverdediging beter voor staat dan wanneer we tandenknarsend en met de handen over elkaar aan de zijlijn waren blijven staan. De strijd heeft dus zin gehad en dat geeft toch enige voldoening.

Er is echter geen reden voor jolijt, en daarom vierden we deze twintigste verjaardag in stilte. Stilte die gebruikt werd om ons opnieuw op te laden voor nieuwe acties, in de hoop en de verwachting dat eens bij de meerderheid van de bevolking van de Nederlanden het besef zal doordringen dat men zijn taal duizenden jaren kan behouden, maar slechts één keer kan verliezen!

Simon Stevin

In de linkerbovenhoek op de voorkant van onze Nieuwsbrief drukken wij al geruime tijd een afbeelding af van het standbeeld van Simon Stevin, dat in Brugge te bewonderen is. Hij werd in die stad geboren in 1548 en stierf in 1620 in Den Haag. Hij blonk uit als wetenschapper en heeft, verbonden aan de Leidse Universiteit, veel nieuwe ontwikkelingen in gang gezet die gunstig uitpakten zijn, zoals het vervangen van het Latijn door het Nederlands als onderwijstaal. Naar zijn mening zou de kennisoverdracht het beste in de landstaal geschieden. Daarbij heeft Simon Stevin ook veel wetenschappelijke begrippen naar het Nederlands vertaald, waar wij nog steeds de vruchten van plukken. Taalverdediging voelt zich in hoge mate geïnspireerd door zijn gedachtegoed en hoopt dat de wijsheid bij degenen die onze samenleving besturen zal wederkeren, waardoor zij zullen inzien dat wat door Simon Stevin indertijd is opgebouwd, heden ten dage niet moet worden afgebroken.

Succes op treinstation Schiphol!

De Nederlandse Spoorwegen en de beheerder van het Nederlandse spoor Pro Rail zitten, wat betreft het vervangen van onze taal door het Engels op de luchthaven Schiphol, op hetzelfde spoor als de luchthavendirectie. Wij hebben u daarover al vaak in onze Nieuwsbrief bericht gedaan. De ene na de andere klacht hebben we naar de NS en Pro Rail gestuurd. Meestal kregen we daarop antwoorden die kant noch wal raakten en duidelijk afkomstig waren van smoesjesverzenners, kantoormedewerkers die aangesteld waren om klagers af te poeieren.

Toen er echter in de grote hal van de luchthaven, de Plaza, een reusachtig elektronisch bord was geplaatst met daarop vertrekgegevens van de treinen, uitsluitend in het Engels (zie onze Nieuwsbrieven van 2017), was voor ons de maat vol. We dienden eerst maar eens een klacht in, waarop het idiote antwoord kwam dat er op dit bord geen plaats was voor het Nederlands. Daarmee werd toch wel de uiterste grens van het betamelijke overschreden. We hebben toen contact gezocht met allerlei instanties die iets met het openbaar vervoer te maken hadden en ontmoetten daar duidelijk begrip voor onze ontstemming. Van verschillende zijden kregen we te horen dat het weglaten van de vertrekinformatie in het Nederlands op een Nederlands station niet verantwoord was en dat men zou kijken wat eraan te doen viel.

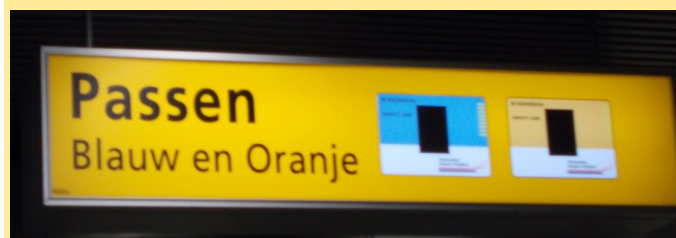
Achter de schermen moet er toen heel wat overhoop zijn gehaald, want dit voorjaar was het bord ineens vervangen. Het oude bord, dat technisch gezien nog wel tien jaar of meer mee zou hebben gekund, was verdwenen en er hing een splinternieuw bord met daarop de gegevens over de treinvertrekken, afwisselend in het Nederlands en het Engels. Onze actie was daarmee geslaagd (met dank aan de "stille krachten" achter de schermen).

39	Vertrek van de treinen	Train departures
Trek	Naar	Via/Opmerkingen
40	Brussel-Zuid/Midi	Rotterdam C., Breda, Antwerpen-C., Brussels Airport
41	Amsterdam Centraal	Sloterdijk
43	Dordrecht	Rijdt niet
45	Hoorn Kersenboogerd	Sloterdijk, Zaandam, Purmerend, Hoorn
46	Hoofddorp	
48	Venlo	Amsterdam Z., Utrecht C., 's-Hertogenbosch
49	Hoofddorp	

Kennelijk hebben onze klachten over de verengelsing van de borden met informatie over de treinloop op station Schiphol zo'n indruk gemaakt, dat er in augustus ook meteen maar vier nieuwe borden in de grote hal van de luchthaven (de Plaza) zijn geplaatst met daarop in grote letters alleen in het Nederlands: REISINFORMATIE.

Vergeeten?

Op een geheime plek in het hoofdgebouw van Schiphol troffen we dit bord aan. Het stond boven een draaideur die bestemd was om toegang tot de spelonken van de luchthaven te geven aan bepaalde personen, te weten: houders van blauwe en oranje passen. Wie dat zijn weten wij niet, maar ze zijn in ieder geval Nederlandstalig, dat is wel duidelijk. Zou de taalverradersbende die Schiphol bestuurt en door politiek Den Haag de hand boven het hoofd gehouden wordt, vergeten hebben dit bord te vervangen door een Engelstalig bord, of is zij misschien niet op de hoogte van het bestaan ervan? We verklappen lekker niet waar we het bord hebben aangetroffen. Als u, een week na het verschijnen van deze Nieuwsbrief, op Schiphol naarstig speurende directieleden tegenkomt, dan weet u waar zij naar op zoek zijn. (We sturen de Nieuwsbrief altijd een week na de verzending aan de abonnees, naar de leiding van de luchthaven).

Wordt Nuffic eindelijk gekortwiekt?

Het ministerie van OCW heeft in juli 2019 kenbaar gemaakt de subsidie van Nuffic, de organisatie die zich bezig houdt met de internationalisering van het onderwijs, met ingang van 2021 fors te verlagen. De minister kiest verder ervoor om het takenpakket en het bestaan van Nuffic wettelijk vast te leggen. Het gaat hierbij om taken in het kader van diplomawaardering en het beheer van beurzen- en subsidieprogramma's. De belangrijkste bezuiniging betreft de opheffing van de zogenaamde Neso-kantoren in het buitenland, waar buitenlandse studenten worden gerecenseerd. De precieze inhoud van de maatregelen is nog niet duidelijk, aangezien de brief van de minister aan Nuffic nog niet bekend is. Het gaat hier om een voorgenomen besluit van de minister, hetgeen betekent dat het parlement zijn goedkeuring nog moet geven. De aanleiding voor het ministerie om deze maatregel te nemen is de kritiek van OCW op Nuffic: deze zou te veel een eigen koers volgen als het ging om internationalisering.

Nuffic is de Nederlandse organisatie voor internationalisering van het onderwijs. Het is een onafhankelijke organisatie zonder winstoogmerk in Den Haag. De belangrijkste subsidieverstrekkingen via Nuffic zijn het ministerie van OCW (jaarlijks ongeveer 20 miljoen euro), het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Commissie.

Nuffic werd opgericht in 1952 door de toenmalige universiteiten. Doel was vooral om Engelstalig onderwijs te organiseren voor studenten uit recent onafhankelijk geworden ontwikkelingslanden. In dat kader is het 'Institute of Social Studies' opgericht, maar dat werd in 1956 onafhankelijk van Nuffic. In 1958 kreeg Nuffic de taak om de waardering van buitenlandse diploma's op zich te nemen. In de tweede helft van de jaren tachtig begonnen de Nederlandse overheid en de Europese Commissie aandacht te besteden aan de bevordering van de Europese mobiliteit van docenten en studenten. Er kwamen nationale en Europese programma's, zoals het bekende Erasmusprogramma, waarvan het beheer aan het Nuffic werd toevertrouwd.

In de jaren negentig werd een nieuw werkterrein toegevoegd: de internationale marketing en promotie van het Nederlandse hoger onderwijs. In verband hiermee werden een aantal Neso-kantoren opgericht. Nuffic beheerde 10 zogenaamde 'Netherlands Education Support Offices'. Deze Neso-kantoren waren gevestigd in: Brazilië, Rusland, India, Indonesië, Thailand, Viëtnam, de beide China's, Zuid-Korea en Mexico. Deze kantoren dienen vooral om studenten uit deze landen naar Nederland te halen. De studenten worden gelokt met studiebeurzen, maar vooral met de mededeling dat het onderwijs in Nederland in het Engels is. De kantoren zijn ook bedoeld om buitenlands talent aan Nederland te binden (Make it in the Netherlands!). Dit betekent dus dat Nederland

deze talenten onttrekt aan landen die deze talenten zelf nodig hebben.

In 2013 heeft de overheid bezuinigd op het kantoor van Nuffic. De korting bedroeg 1,9 miljoen euro. Resterend was een bedrag van 3,62 miljoen euro. De korting had betrekking op het Neso-programma.. In 2015 fuseerde Nuffic met het Europees Platform voor Nederlands Onderwijs, dat een vergelijkbare doelstelling had voor basis- en middelbaar onderwijs. Nuffic is de afkorting van Netherlands Universities Fellowship For International Cooperation. Die afkorting dekt de lading niet meer. Nuffic is nu een eigenaam geworden.

Nuffic richt zich thans op de volgende activiteiten:

- 1) het beheren van programma's in opdracht van de Nederlandse overheid en de Europese Unie voor internationale mobiliteit (beurzen) en voor institutionele samenwerking;
- 2) het bevorderen van de internationale ervaring onder leerlingen in alle onderwijssectoren;
- 3) het versterken van de positie en de bekendheid van het Nederlandse hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- 4) het waarderen van diploma's en het bevorderen van de transparantie van onderwijssystemen.

De Raad van Toezicht van Nuffic bestaat voornamelijk uit vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en ministeries. Daarnaast is er nog een Raad van Advies, die voornamelijk bestaat uit vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen. Voorzitter is de heer J. Bruijn, universiteitshoogleraar en sinds kort voorzitter van de Eerste Kamer.

Taalverdediging is blij met het voornemen van de minister. Nuffic is in het kader van haar taken een groot pleitbezorger van de verengelsing van de Nederlandse samenleving. Nuffic zegt: 'In het hoger onderwijs wordt steeds meer Engels gebruikt. Wij zien dat als een positieve ontwikkeling.' De nadruk bij Nuffic is de afgelopen tijd steeds meer op het aantrekken van buitenlandse studenten komen te liggen. Om daar resultaat te boeken is het nodig dat het onderwijs verengelsd wordt. Nuffic heeft zich daarbij echter in de eigen voet geschoten. Het aantal buitenlandse studenten is de afgelopen jaren zodanig toegenomen dat de instellingen van hoger onderwijs financieel in de knel zijn gekomen. Nu heeft het ministerie ingegrepen. Het is de bedoeling dat de Neso-kantoren worden gesloten. Dat is op zich een belangrijke stap, maar niet voldoende. Nog beter zou zijn om Nuffic geheel op te heffen. De resterende taken kunnen ook door een ministerie uitgevoerd worden. Met het verdwijnen van Nuffic is de verengelsing van het hoger onderwijs nog niet verdwenen. Het is maar een eerste stap.

De Nederlandse taal en cultuur in Japan

Onderschrift: "Platte Grond der Nederlandsche Faktory op het Eiland Desima by Nangasaki" (tegenwoordig Nagasaki)

Tussen 1641 en 1859 was er tussen het keizerrijk Japan en de rest van de wereld geen enkel contact, behalve dan via de Nederlandse handelspost (faktory) op Desima. Veel Japanners leerden in die tijdsduur Nederlands en daardoor werden de Nederlandse benamingen voor allerlei zaken in het Japans overgenomen. Een van de bestuursleden van Taalverdediging, Daniël Mantione, heeft onlangs een studiereis gemaakt naar Japan om te ervaren welke sporen de eeuwenlange aanwezigheid van de Nederlanders op het piepkleine eilandje Desima bij Nangasaki heeft nagelaten in de taal en cultuur van het land van de Rijzende Zon. Hieronder volgt zijn verslag:

De taalsituatie in Japan

De reis begon in Sendai, daarna volgde een flinke reis door het land, waarbij de steden Foekoesjima, Nikko, Matsoemoto, Echigo-Joezawa, Kioto, Hiroshima, Nangasaki, Nagoja, Hakone en tot slot Tokio bezocht werden. Daarbij is goed gelet op de taalsituatie en de aanwezigheid van Nederlandse invloeden.

Japan is historisch gezien altijd vrij geïsoleerd geweest en dat uit zich in de taal, want het Japans

vormt zijn eigen taalfamilie en heeft geen verwantschap met bijvoorbeeld het Chinees of het Koreaans. In het geschreven Japans worden maar liefst vier alfabetten gebruikt. Het Hiragana en het Katakana zijn letteralfabetten. Het Kanji-alfabet is door het Chinees beïnvloed en bestaat uit tekens die een woord vormen. Tot slot hebben de Japanners het westerse, Romeinse alfabet omarmd als hun vierde alfabet. In geschreven Japans worden deze alfabetten kriskras door elkaar gebruikt:

Als u naar Japan gaat met de gedachte dat ze daar wellicht een beetje Engels spreken, dan komt u van een koude kermis thuis. Of het nu gaat om iemand op straat, een buschauffeur of een hotelmedewerker, ze spreken alleen Japans. Net als wij echter, worden Japanners in het openbare leven gebombardeerd met Engelse woorden. Het gevolg is dat ze bepaalde Engelse woorden tot op zekere hoogte verstaan. Je kunt je soms verstaanbaar maken door losse Engelse woorden te gebruiken en die te verbinden met handgebaren. Probeer geen Engelse zin te maken, ook geen heel eenvoudige, u zult uw doel niet bereiken. Een effectieve manier om met Japanners te communiceren is het gebruik van technologie. Ik had een telefoon bij me met daarop vertaalapplicaties, die ook door Japanners worden gebruikt. Als u in een winkel of een hotel iets vraagt, pakken ze er al snel een vertaalcomputertje bij. Die staat meestal op Engels ⇄ Japans ingesteld en hoewel u kunt vragen deze op Nederlands ⇄ Japans in te stellen, is het vaak handiger om uw eigen vertaalcomputer in te zetten. Terwijl de Japanners weinig vreemde talen kennen, worden in het openbaar wel veel zaken in vreemde talen aangegeven. Daarbij komt men doorgaans het Engels, het Chinees en het Koreaans tegen. Een goed voorbeeld daarvan is onderstaand bord, dat ik zag in een winkelcentrum:

De grote tekens zijn Japans en daaronder ziet u in kleiner schrift van links naar rechts Engels, Chinees en Koreaans. Wie geen van deze talen kan lezen, kan terugvallen op de symbooltekens. Ook omroepberichten in treinen zijn vaak in vier talen. Deze meertaligheid is een uiting van het verlaten door de Japanners van het isolationisme van de afgelopen eeuwen. De boodschap is dat het land openstaat voor bezoekers.

Desima

Japan is een land dat ver weg ligt, en is bovendien geen populaire vakantiebestemming bij Nederlanders en Vlamingen. Toch was ik er, met name in Nikko (een toeristisch oord met veel boeddhistische tempels) en in Desima, een behoorlijk aantal tegengekomen. Desima is zonder twijfel het belangrijkste stukje Nederlands erfgoed in Japan. Het kunstmatige eilandje wordt tegenwoordig omringd door het centrum van Nangasaki. Het ligt tussen hoge bebouwing en dus niet meer aan zee. Veel is opnieuw opgetrokken naar het oorspronkelijke. Daarbij is rekening gehouden met de strenge Japanse wetgeving inzake aardbevingsbestendigheid. Desima gaat de inwoners van Nangasaki zeer nauw aan het hart, omdat ze weten hoeveel van hun lokale cultuur afkomstig is van de handel met de Nederlanders. Ongeveer 70% van Desima is herbouwd.

Desima vandaag, midden in het centrum van Nangasaki

In Nangasaki zou men graag verder willen gaan met de herbouw van Desima, maar dat is niet eenvoudig aangezien veel grond al bebouwd is. Er loopt ook nog een grote weg over een deel van het eilandje. Desima gaat de inwoners van Nangasaki zeer nauw aan het hart, omdat het hun eraan herinnert hoeveel van hun lokale cultuur afkomstig is van de handel met de Nederlanders.

Een voorbeeld van die lokale cultuur is het gebruik van suiker, dat in de traditionele Japanse kookkunst niet werd gebruikt, maar in Nangasaki wel, omdat het zoetmiddel gekocht kon worden van de Nederlanders. In Nangasaki wordt in menig horecagelegenheden thee met een plakje keek aangeboden en elders in Japan nergens.

Thee met een plakje keek, herkent u het?

Direct bij de ingang van Desima valt op te merken dat er een speciale band is met Nederland. Op een bord staat vermeld: 'Artikelen in het Nederlands zijn beschikbaar'. Nederlandstalige bezoekers krijgen hun toegangskaartje en een boekje met de plattegrond in hun eigen taal. Japans- en Nederlandstaligen krijgen daarnaast nog een extra-boekje dat tweetalig (Japans/Nederlands) geschreven is en uitgebreider ingaat op de historische band tussen Nederland en Japan. Eenmaal aangekomen in Desima wordt de gang van zaken uit het verleden in de Nederlandse handelspost getoond: de goederen kwamen aan per schip, werden gewogen en in pakhuisen opgeslagen. Japanners konden aan de toegangspoort waren kopen, waaronder specerijen, aardewerk, werktuigen en zaden. Omgekeerd konden de Nederlanders daar goederen van de Japanners kopen. Onder andere koper, een grondstof die bij de Nederlanders zeer gewild was. De inwoners van Nangasaki herdenken de eeuwenlange relatie met Nederland jaarlijks met de 'Oranje feesten'. Dit woord wordt door de Japanners onvertaald gebruikt. Tijdens deze feesten worden er optochten gehouden waar op de meerijsende praalwagens veel verwijzingen naar de Nederlandse tijd te zien zijn.

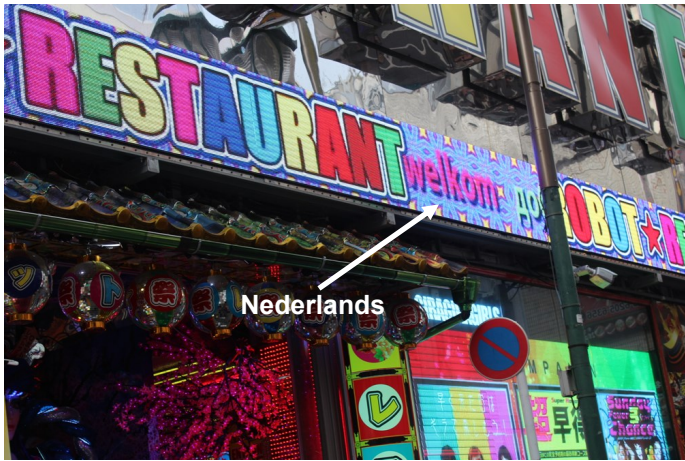

Nederlands elders in Japan

Je kunt in Japan de trein nemen naar Huis ten Bosch. Dit is een pretpark dat geheel in Nederlandse stijl is opgetuigd.

Zin in chocolademelk? In Japan vind je op iedere straathoek een drankautomaat. Daar zit chocolademelk bij, dat vaak met cacao van het Nederlandse merk Van Houten is bereid.

In Tokio, in Sjinjoekoe, heet het Robot-restaurant de bezoekers in vele talen welkom, waaronder het Nederlands. Eveneens in Tokio, in de wijk Ginza, is een Italiaans restaurant te vinden, met een wel zeer opmerkelijke naam: Scheveningen. Naar verluidt is het restaurant aan zijn naam gekomen door een bezoek van de Japanse eigenaar in 1977 aan Scheveningen. Hij was zo verbaasd over de uitspraak dat hij besloot om zijn nieuwe restaurant naar de Nederlandse badplaats te vernoemen.

Nederlandse leenwoorden in het Japans

Enige woorden met Nederlandse oorsprong (de klinkers met een dakje worden lang uitgesproken):

コーヒー	kôhî	< <i>koffie</i>
ビール	bîru	< <i>bier</i>
モルヒネ	moruhine	< <i>morfine</i>
オルゴール	orugôru	< <i>orgel</i> , betekent <i>speeldoos</i>
ペンキ	penki	< <i>pek</i> , betekent <i>verf</i>
ペンキ塗りたて!	Penki nuritate!	< <i>Net geverfd!</i>
アスベスト	asubesuto	< <i>asbest</i>
メス	mesu	< <i>mes</i> , bet. <i>scalpel</i>
ピンセット	pinsetto	< <i>pincet</i>
カラン	karan	< <i>kraan</i> (waterkraan)
スポイト	supoito	< <i>spuut</i>
ガラス	garasu	< <i>glas</i>
モルモット	morumotto	< <i>cavia</i>
ニッケル	nikkeru	< <i>nikkel</i>
シロップ	siroppu	< <i>siroop</i>
サーベル	sâberu	< <i>sabel</i>

De volgende woorden zijn ouderwets en dus niet meer gebruikelijk:

セイミ	seimi	< <i>chemie</i>
エレキテル	erekiteru	< <i>elektriciteit</i>
ケチン	kechin	< <i>ketting</i>
テレスコップ	teresukoppu	< <i>telescoop</i>
タルモメートル	tarumomêtoru	< <i>thermometer</i>

Nederlands-Japans woordenboek uit Desima

Uitreiking LOF-prijs 2018

De Grote Zaal van de bekende sociëteit De Witte aan het Plein in Den Haag is dit jaar het toneel voor de uitreiking van de LOF-prijs der Nederlandse Taal en het symposium Taal & Wet, in het kader van de Week van het Nederlands, georganiseerd door de Stichting Nederlands, in samenwerking met een aantal Vlaams-Nederlandse culturele organisaties. Zij nodigen u uit tot het bijwonen van de feestelijke uitreiking van de LOF-prijs der Nederlandse Taal aan:

- Ad Verbrugge, voorzitter vereniging BON;
- Annette de Groot, adviseur vereniging BON.

De sociëteit is gelegen in de onmiddellijke omgeving van het bekende museum het Mauritshuis, het Nederlandse parlement en het regeringscentrum aan het Binnenhof. De aanvang van de bijeenkomst is om elf uur. Na de pauze kan u aanwezig zijn bij het symposium "Taal en wet".

Deelneming is kosteloos maar inschrijven is verplicht. Meld voornaam, naam, organisatie, woon/werkplaats, @adres alstublieft zo spoedig mogelijk aan: lofdag@stichtingnederlands.eu

Sociëteit "De Witte"

Verzameling Enge(lse) sprekers

Op 17 juni was er in Amsterdam een bijeenkomst van Engelssprekende enge mensen, heel erg enge Engelssprekende mensen, zeg maar Engelssprekende griezels. De bijeenkomst vond plaats in een schimmig, meestal leegstaand, toneelzaaltje in het vervallen Houthavengebied.

De organisator was de weg-met-ons activist Egbert Fransen, die zich bij de opening van de samenkomst liet ontvallen:...(Engels!). Het onderwerp van gesprek tijdens de bijeenkomst was... (Engels!). Het sprak dus vanzelf dat alleen personen met weinig eerbied voor de Nederlandse cultuur het woord zouden voeren. We noemen er enkelen: De Amsterdamse wethouder van D66, Udo Kock. Zijn toespraak ging over:...(Engels!). De beruchte Natasja van den Berg, die steeds het toneel op kwam en dan iets liederlijks snauwde in het Engels. En dan een ongunstig voorkomend iemand uit Apeldoorn, die vermoedelijk Maurits Groen heette. Hij zei het een en ander in een onbekend Veluws dialect, dat verdacht veel op steenkolen-Engels leek. Ook bracht Jacqueline Cramer iets in het midden. Zij schijnt vroeger minister van de Partij van de Arbeid geweest te zijn. Dat was zo'n aanfluiting dat zij Nederland uit moest vluchten om asiel aan te vragen ergens in de buurt van Zimbabwe. De voormalige politica deed daar verslag van... in het Engels! En dan, niet te vergeten, de gevreesde Aminater Cavit van de Haagse Hogeschool. Zij sprak vanzelfsprekend ook Engels en wel op hoge toon! De verdelger van Zwarte Piet, Jerry Afriyie, had ook nog wat willen zeggen (in het Engels), maar was opgehouden, nu ja, eigenlijk aangehouden en verbleef daarom (naar men in het Engels mededeelde) in de kelderkast van een paleis in Madrid... De rest van deze rij (taal)-ontaarde sprekers zullen we u besparen, omdat dat bij taalgevoelige lezers tot slapeloosheid zou kunnen leiden.

Een voordeel van al dat spreken in het Engels was wel dat maar weinig echte Amsterdammers kennis hebben kunnen nemen van de verderfelijke inhoud van al die betogen!

Degenen die de geschiedenis willen veranderen zijn te laat. Dat hadden zij moeten doen toen zij werd geschreven.

Rapport Commissie Van Rijn

Op verzoek van het ministerie van Onderwijs (OCW) heeft de Adviescommissie-Van Rijn gerapporteerd over de bekostiging van het hoger onderwijs en het onderzoek. Het rapport van mei 2019 heeft als titel: "Wissel om. Naar een transparante en evenwichtige bekostiging, en meer samenwerking in hoger onderwijs en onderzoek". In het kader van dit rapport komt ook de sterke toename van het aantal buitenlandse studenten en daarmee de verengelsing van het hoger onderwijs aan de orde.

"Onbedoelde en onwenselijke effecten van het huidige bekostigingssysteem", is een van de onderwerpen in het rapport. Er is een pervers mechanisme in het bekostigingssysteem. Door het grote aandeel studentgebonden financiering in het model is het voor instellingen aantrekkelijk om te blijven groeien in aantal studenten, in het bijzonder buitenlandse (in het rapport wordt stevast gesproken over het politiek correcte 'internationale studenten'). Het aantal buitenlandse studenten nam toe van 31.568 in 2006 tot 85.955 in 2018. Het gaat hierbij zowel om EER-studenten, afkomstig uit de zogenaamde Europese Economische Ruimte, als om niet-EER-studenten. Deze grote toename roept de vraag op tot welk punt internationalisering bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs en de Nederlandse economie en samenleving. Voor de kwaliteit van het onderwijs vindt de commissie het van belang dat gericht kan worden gestuurd op instroom. Bij opleidingen met een capaciteitsbeperking, waaronder de betatechnische, ontstaat discussie over mogelijke verdringing van Nederlandse studenten door buitenlandse studenten. Vanwege het EU-recht is het niet mogelijk om in de bekostiging onderscheid te maken tussen Nederlandse en EER-studenten.

De commissie is van mening dat de groeiprikkel zo snel mogelijk dient te worden verminderd, dit voor het bereiken van meer stabiliteit in de onderwijsbekostiging. De commissie komt in het rapport met voorstellen tot aanpassing van de bekostiging. Aanvullende maatregelen zijn echter nodig. Belangrijk is de komst van een wettelijke mogelijkheid om een numerus-fixus niet te laten gelden voor een hele opleiding, maar die numerus-fixus te beperken tot het Engelstalige gedeelte van die opleiding. Deze wettelijke basis is belangrijk om internationale studentenstromen beter te beheersen. De commissie ziet dit als een belangrijke maatregel om te voorkomen dat

Nederlandse studenten de dupe worden, als de Engelstalige tak van een opleiding een te groot beslag legt op de beschikbare capaciteit en middelen. Daarnaast zou het instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten een tarief moeten zijn dat de kosten voor zowel onderwijs als onderzoek volledig dekt.

De internationalisering van het hoger onderwijs komt aan bod in het kader van het onderzoek van de commissie. Daarmee komt ook de verengelsing, die immers door de instellingen bedoeld is om de internationalisering te bevorderen, in beeld. De voorstellen van de commissie worden overgenomen door de minister van OCW. De verwachting is dat de voorgestelde maatregelen tot minder verengelsing leiden. Taalverdediging twijfelt hieraan. Wij zijn bovendien van mening dat de voorgestelde maatregelen niet ver genoeg gaan. Ons uitgangspunt is dat de verengelsing nergens voor nodig is en dat het onderwijs dus volledig in het Nederlands moet plaatsvinden. Als dat gebeurt, zal bovendien de toestroom uit het buitenland opdrogen en zal het probleem van de te grote aantallen studenten zijn opgelost.

Onderzoek Taalunie

De Taalunie is begonnen met een zogenaamd belevingsonderzoek naar het onderwijs Nederlands als vreemde taal in Duitsland (Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen), Frans- en Duitstalig België, Brussel en Noord-Frankrijk (Noord/Nauw van Kales). Het doel is om meer te weten te komen over de manier waarop leerlingen en lesgevers in het voortgezet onderwijs het onderwijs Nederlands in de betrokken gebieden beleven en ervaren. Ook willen de onderzoekers meer te weten komen over de houding van leerlingen en lesgevers ten opzichte van de Nederlandse taal en de Nederlandse en Vlaamse cultuur.

Op basis van deze analyse worden beleidslijnen en actiepunten geformuleerd om dit onderwijs beter te ondersteunen en de kwaliteit daarvan te verhogen. Nieuw in het onderzoek is dat de mening van de leerling, de eindgebruiker van dit onderwijs, centraal zal staan. Het onderzoek sluit aan bij de doelstellingen die bovengenoemde gebieden samen met de Taalunie hebben geformuleerd in het zogenaamde 'Protocol van Overeenstemming' uit 2017.

Laaggeletterdheid

De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft in april 2019 het advies 'Samen werken aan taal' uitgebracht. Daarin doet de SER voorstellen om laaggeletterdheid effectiever te bestrijden. In Nederland hebben naar schatting 2,5 miljoen mensen moeite met taal, rekenen en het gebruiken van een computer. Laaggeletterdheid maakt het lastig om mee te doen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. En het brengt bovendien veel andere problemen met zich mee. Laaggeletterdheid is daarom een groot probleem dat snel en effectief moet worden aangepakt, aldus de SER. De SER doet een aantal voorstellen tot verbetering. Een van die voorstellen is meer aandacht voor het vermijden van laaggeletterdheid door goed taalonderwijs vanaf de peuterleeftijd. In een artikel in het FD van 12 juni in verband met dit rapport van de SER schrijven de auteurs samengevat onder meer: 'Terwijl samenleving en arbeidsmarkt steeds hogere eisen aan mensen stellen, loopt de taalvaardigheid van jongeren die van school komen, terug'. De Inspectie van het Onderwijs stelde afgelopen april in de jaarlijkse rapportage 'De staat van het Onderwijs', dat het aandeel van de leerlingen dat onvoldoende taalvaardig het basisonderwijs verlaat is gestegen. Dat geldt deels ook voor het beroepsonderwijs'. In het FD-artikel wordt de overheid opgeroepen de groeiende laaggeletterdheid op te lossen door meer geld beschikbaar te stellen.

Bovenstaande rapporten bevestigen volgens Taalverdediging wat iedereen al weet. Het onderwijs Nederlands in de scholen schiet ernstig tekort. Dat is niet op de eerste plaats, zoals zo velen willen denken, een zaak van meer geld. Het onderwijs moet met de bestaande middelen in staat zijn om alle leerlingen voldoende taalvaardigheid bij te brengen. Dat wil zeggen dat de bestaande middelen op de eerste plaats bestemd moeten worden voor het onderwijs Nederlands. Desnoods moet er maar bezuinigd worden op de andere onderwijsactiviteiten. Ook moet het toezicht veel strenger worden. De onderwijsinspectie zal echt anders te werk moeten gaan.

Teloorgang

Onder deze titel verscheen op 21 juli 2019 een artikel op het internetmedium *The Post Online*. De auteur maakt bezwaar tegen de verengelsing van het hoger onderwijs. De auteur gaat in op twee argumenten van de universiteitsbesturen waarom de internationalisering nodig zou zijn. Ten eerste zou de internationalisering nodig zijn om de diversiteit op de universiteit te vergroten. De auteur is van mening dat het daarvoor niet nodig is om studenten uit het buitenland te halen. In eigen land zijn er genoeg mogelijkheden tot diversiteit. Er zijn genoeg jongeren met een migratie-achtergrond (culturele diversiteit) of uit een niet-academische omgeving (sociale diversiteit), die willen gaan studeren. Het gevolg van het thans gevoerde beleid zou kunnen zijn dat de universiteit

een plek wordt voor welvarende elites. Voor Nederlanders wordt studeren steeds duurder, terwijl voor rijke buitenlandse studenten de deur wagenwijd wordt opengezet. Ten tweede zou door de internationalisering het voor Nederlandse studenten gemakkelijker worden om in het buitenland te gaan studeren. Dit klopt volgens de auteur ook niet. Nederlandse studenten gaan graag voor een paar maanden naar het buitenland, maar zelden voor een volledige bacheloropleiding. Vervolgens geeft de auteur twee redenen om te stoppen met de verengelsing. Onderwijs moet plaatsvinden in de landstaal om niet onnodig een drempel op te werpen voor jongeren uit culturele of sociale minderheden. De tweede reden van de auteur is dat internationalisering niet ten koste moet gaan van de kwaliteit van het onderwijs. Door de verengelsing zijn immers de sluisen opengezet, met als gevolg dat de organisatie van de universiteiten onvoldoende is voorbereid.

Taalverdediging is blij dat een artikel over de verengelsing wordt gepubliceerd door *The Post Online*. Op deze wijze komt de problematiek onder ogen van een breder lezerspubliek. Wellicht is dit een teken dat de verengelsing van onze taal en cultuur ook in die kringen als een probleem wordt gezien. De kwaliteit van het artikel valt echter nogal tegen. De argumenten van de universiteiten worden wel heel beperkt weergegeven. Er wordt vergeten te vermelden waarom er zo weinig Nederlandse studenten naar het buitenland gaan. Dat heeft te maken met het feit dat in het buitenland de meeste opleidingen nog steeds plaatsvinden in de landstaal en dat Nederlandse studenten zodoende worden gedwongen om eerst de landstaal te leren. De aandacht voor sociale en culturele minderheden is eenzijdig. Taalverdediging is van mening dat de verengelsing voor alle Nederlandstalige studenten een benadeling vormt. Kortom: de bedoeling van het artikel is goed, de uitwerking kan beter.

Geen gelukwens voor nieuwe senaatsvoorzitter dr. J.A. Bruin

Sinds 2 juli heeft de Nederlandse Eerste Kamer een nieuwe voorzitter. Het is professor doctor Jan Anthonie Bruin. Hij zag in 1958 het levenslicht en geeft les aan de Leidse Universiteit over medische aangelegenheden. Sinds 2012 is deze hoogleraar lid van de Eerste Kamer voor de VVD en hield zich daar vooral bezig met onderwijsaangelegenheden. In die hoedanigheid pleitte professor Bruin in 2015, bij de behandeling van de wetswijziging die het gedeeltelijk lesgeven in het Engels op de basisscholen mogelijk zou maken, voor het oprichten van volledig Engelstalige basisscholen voor Nederlandse kinderen...

U zal begrijpen dat Taalverdediging deze nieuwe Eerste Kamervoorzitter GEEN geluk heeft gewenst met zijn benoeming.

Ambtenarenverzinsels

De tijd dat de Nederlandse ambtenaar een onkreukbare dienaar van de samenleving was waar je op kon vertrouwen, lijkt voorbij. Een deel van hen, we hebben dit nu een aantal keren meegemaakt, doet maar wat. Ze verzinnen smoezen voor falend overheidsbeleid en worden daarvoor niet door hun meerderen teruggefloten, laat staan berispt. Hieronder volgt een kenmerkend voorbeeld van deze ambtelijke ondeugdelijkheid:

Onlangs trof een van onze taalverdedigers een foto in het dagblad De Telegraaf aan, waarop een waarschuwbord stond afgebeeld dat zich op het Zandvoortse strand bevond, en zond de foto naar ons op.

Het afgebeelde bord was geheel Engelstalig en onderop het bord was vermeld: Municipality of Zandvoort. Dat betekent, naar het Nederlands vertaald: Gemeente Zandvoort. Op ons verzoek nam een andere taalverdediger, die in de buurt van Zandvoort woont, ter plekke poolhoogte en zag dat er in de verste verte geen Nederlandstalige versie van het bord te vinden was. Verontwaardigd meldde hij dit ontbreken bij onze redactie. We hebben daarop een klacht ingediend bij de gemeente Zandvoort. Tegelijkertijd beklagde zich degene die ons de foto uit De Telegraaf had opgestuurd ook bij de gemeente Zandvoort over het bord.

Nu zou men toch vermoeden dat de antwoorden op beide klachten eensluidend zouden zijn. Dat was echter niet het geval, zoals u hieronder kan zien. Eerst het antwoord aan onze klokkenluider de heer Plug, gestuurd door de regio Haarlem, die in dit soort aangelegenheden als klachtenloket voor de hele omgeving dient:

“Geachte heer Plug, Wij hebben informatie voor u over uw melding openbare ruimte van 9-7-2019. Dit bord is geplaatst voor de vele toeristen die Zandvoort aandoen en Engels is een voertaal die over het algemeen door een ieder gelezen kan worden.”

Heeft u nog vragen? Dan kunt u ons bellen via telefoonnummer 14 023. Houd het nummer van de melding 0392-2019-0071327 bij de hand, zodat we u sneller van dienst kunnen zijn. Met vriendelijke groet, Gemeente Haarlem, Edith”

En hier het antwoord dat de redactie van deze Nieuwsbrief van diezelfde regio Haarlem ontving:

“Geachte Taalverdediging, Dit bord is absoluut niet door de gemeente geplaatst. Ik vermoed dat dit door de Zandvoortse Reddingsbrigade is gedaan. Heeft u nog vragen? Dan kunt u ons bellen via telefoonnummer 14 023. Houd het nummer van de melding 0392-2019-0076453 bij de hand, zodat we u sneller van dienst kunnen zijn. Met vriendelijke groet, Gemeente Haarlem, Aad.”

In dit bericht krijgt de Zandvoortse reddingbrigade ineens de schuld.

Natuurlijk hebben we ons toen gewend tot de commandant van deze Brigade (de heer Mirko Groenendijk) en die wist niet wat hij hoorde. De beschuldiging bleek geheel uit de lucht gegrepen. Even later zond hij ons de volgende mededeling, met een afbeelding van een vaan die door de Reddingsbrigade geplaatst wordt ingeval van een gevaarlijke zee. Daarop worden de badgasten in drie talen, met het Nederlands bovenaan, gemaand voorzichtig te zijn bij het nemen van een zeebad.

Mirko Groenendijk:

“Telefonisch hebben wij contact gehad met betrekking tot het geplaatste bord, nu ben ik nagegaan bij ons bestuurslid operationele zaken. Dit bord is absoluut niet door ons geplaatst, het bord is een bord van de gemeente Zandvoort. Er heeft vroeger een Nederlandstalig bord naast gestaan, maar dat is waarschijnlijk vernield.”

Hetgeen wij plaatsen op het strand ter waarschuwing zijn ‘beachbanners’ (strandvaandels); deze zijn in meerdere talen gedrukt en het betreft geen ‘vaste’ bebording.”

Nadat het duidelijke antwoord van Mirko Groenendijk was binnengekomen, stuurden we onderstaand bericht naar de ambtenaren met de twee tongen van de regio Haarlem/Zandvoort:

“uw antwoorden kloppen niet. Van de heer Mirko Groenendijk van de Zandvoortse Reddingsbrigade hebben wij vernomen dat dit bord wel degelijk geplaatst is door de gemeente Zandvoort.”

Er stond volgens hem vroeger een Nederlandstalig bord naast, maar dat is (mogelijk door vandalisme) kapot gemaakt en afgevoerd.

Namens de Stichting Taalverdediging verzoeken wij u een nieuw Nederlandstalig waarschuwingbord te plaatsten, zodat Nederlandstaligen de mededeling kunnen begrijpen. En verder zou ik u nog op het hart willen drukken, klagers niet meer met een kluitje in het riet te sturen, met door ambtenaren verzonnen smoesjes.

Met vriendelijke groet, de redactie van de Nieuwsbrief Taalverdediging.”

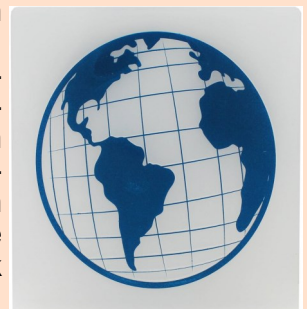
De aangeschreven ambtenaren hebben inmiddels laten weten dat ons bericht is doorgestuurd naar een hoger geplaatste functionaris, die evenwel tot eind september met verlof zou zijn en ons daardoor pas na zijn terugkomst zal kunnen antwoorden.

Positief bericht van Kees Ruig over bezoek aan Wallonië

“Twee weken geleden bracht ik een korte vakantie door in de Ardennen in de streek Houffalize/La Roche. Ik dacht na een paar decennia mijn Frans te moeten ophalen. Maar dat viel mee. Vrijwel overal konden we met Nederlands terecht. De meeste mensen in het hotel spraken Nederlands en onderweg op terrasjes en het VVV ook. Soms zeer vlot, soms duidelijk als tweede, aangeleerde taal en soms zelfs met een duidelijk Noord-Nederlands accent (Belgische allochtonen dus). Ik had dit niet verwacht. Een prettige gewaarwording. Uiteraard speelt de portemonnee een belangrijke rol in dit toeristisch gebied.”

Webstek: www.nl-gesproken.nl

Voortbordurend op het bovenstaande goede bericht van Kees Ruig zouden we u willen melden dat het tegenwoordig een stuk gemakkelijker is om uit te vinden waar wij in het buitenland op vakantie in onze eigen taal terecht kunnen. Sinds enige tijd bestaat de webstek NL-gesproken. Op deze webstek, die in samenwerking met de bekende reis- en hotelboekingsinstelling Booking.com is opgezet, wordt bijgehouden in welke hotels en bij welke toeristische bezienswaardigheden in alle delen van de wereld gebruik kan worden gemaakt van het Nederlands. Een aanrader om te raadplegen voor taalgenoten die zich in den vreemde een beetje meer op hun taalgemak willen voelen.

Stay Okay is niet okee!

Onze taalverdediger Hans Huijboom uit Amsterdam is bijzonder boos op de Nederlandse Jeugdherberg Centrale. Deze instelling noemt zich namelijk al geruime tijd "Stayokay". Waarom dat zo nodig moest is niemand duidelijk. Het is een voorbeeld van onnodige verengelsing. Het is deze jeugdherbergers nu echter volledig in de bol geslagen. De leden hebben namelijk een lidmaatschapskaart ontvangen, die volledig in het Engels gesteld is. Hans Huijboom legt uit:

"Laatst kreeg ik als 'member' de nieuwe 'Stayokay card' toegestuurd. Op deze kaart is op geen enkele, maar dan ook op geen enkele manier te zien dat het om een Nederlandse kaart gaat: 'date of birth:...', 'valid to:...', enzovoort. Zelfs niet 'NL' of iets dergelijks in een hoekje. Na deze jarenlange ergernis toch maar eens geklaagd.

In het bericht nam ik ze meteen maar de wind uit de zeilen (dacht ik tenminste) door te stellen dat de kaart natuurlijk ook voor gebruik in het buitenland bedoeld is, en dat hij in dat opzicht vergelijkbaar is met de identiteitskaart die het Koninkrijk der Nederlanden uitgeeft. Daar staat waar en door welke instantie hij is uitgegeven, en verder: 'geboortedatum', 'geldig tot' enzovoort. En dat alles ook nog eens in het Engels en het Frans.

Ook bracht ik ter sprake dat je elders 'Jugendherberge' (Duitsland, Oostenrijk), 'Auberge de jeunesse' (Franstalig België, Frankrijk), 'Danhostel' (Denemarken) tegenkomt. Als je binnenloopt bij gebouwen met die opschriften, zie je mensen van alle leeftijden en hoor je allerlei talen om je heen. Waarom in Nederland eigenlijk dat 'Stayokay'?

Het antwoord van Stayokay luidde: 'We hebben Engelse teksten op de card, omdat ze in buitenlandse hostels moeten kunnen aflezen of hij nog geldig is, en dat de houder uit Nederland komt, zien ze aan de term Stayokay, want ze weten in het buitenland dat dat dit de naam is van de jeugdherbergen in Nederland.'

Conclusie: Dat je uit Nederland komt, is af te leiden uit een Engelse term. Kan het gekker? Zo bont maken ze het zelfs op Schiphol niet."

Hans Huijboom voegt daar nog aan toe:

"Gisteren was ik in de 'Stayokay' aan het Timorplein hier in Amsterdam voor de inlevering van de oude 'member card'. In de onlangs gerenoveerde ontvangsthal, die uitloopt in een leuke barruimte met een terras, stonden uiteraard aanduidingen als 'Welcome', 'Hello there' en dergelijke. Er was een uitsluitend Engelstalige menukaart. Op geen enkele manier wordt duidelijk dat je in Nederland bent. Wat me misschien nog meer verbaast, is dat in het artikel

in het Parool, waarin de renovatie werd beschreven, met geen woord melding werd gemaakt van het ontbreken van het Nederlands."

Negatief advies voor Van Wonderen

In de Amsterdamse Leidsestraat is een koekwinkel gevestigd onder de naam "Van Wonderen." In deze winkel worden stroopwafels aangeboden. De ex-Amsterdammer Frits Vinju, die inmiddels is opgeklommen tot hoofdstedelijk taalinspecteur, raadt iedereen die het Nederlands lief is aan, daar GEEN stroopwafel af te nemen, zelfs geen kruimel van dit baksel! Reden: De winkelbediendes spreken de klanten stelselmatig aan in het Engels. Zij kwetsen daarmee de echte Amsterdammers en andere Nederlandstaligen. Schande!

Albert Cuijpmarkt

Taalinspecteur Frits Vinju bezocht na zijn vrijwilligerswerk in een bejaardenhuis, laatst de bekende Amsterdamse Albert Cuijpmarkt en ontkwam ook daar niet aan de verengelsing. Karrenvrachten vol! Hij meldt:

"Ik was zaterdag op de Albert Cuijpmarkt in hartje Amsterdam. Wat mij opviel waren de vele Engelstalige borden aan de kramen. Ik las onder andere daarop het volgende:

'Cash Only', 'Special prices', 'You can pin here' en 'The cheapest price'. Deze kramen waren allemaal van Nederlandse marktkooplui! Veel van deze handelaars staan al jaren op de Albert Cuijpmarkt.

Toen ik met ze in gesprek ging over dit ergerlijke Engels, keken ze mij heel vreemd aan. 'Hoezo?' kreeg ik te horen en 'Hier komen veel toeristen', en meer van dat soort onzin."

Opzegging Wereldnatuurfonds

Onze taalverdedigster mevrouw Blomberg heeft het Wereldnatuurfonds (WNF) laten merken zeer ontstemd te zijn over het verengelsen van de naam van het blad van deze organisatie. Dat deed mevrouw Blomberg door het opzeggen van haar donateurschap. Een ferme daad die navolging verdient. Hieronder haar opzeggingsbrief:

“Sedert begin februari 2015 ben ik donateur van het WNF met een automatische afschrijving van 10 euro per maand. Tot mijn grote ergernis is de titel van uw blad ‘Panda’ gewijzigd in het Engelse ‘Be one with nature’.

Ik kan me niet voorstellen dat hiertoe enige noodzaak bestond, immers het blad is geheel in het Nederlands en Panda is in het Engels een gelijkkluidend woord. Bovendien had U toch ook eerst uw donateurs kunnen raadplegen.

Als lid van de Stichting Taalverdediging kom ik op voor het behoud van het Nederlands en het tegengaan van de verengelsing van onze taal. Ik heb dan ook besloten om met onmiddellijke ingang mijn donateurschap op te zeggen. Campagnes zal ik blijven steunen.”

Mevrouw Blomberg heeft onderstaande ontwijkende reactie op haar opzegging ontvangen van het WNF:

“Jammer dat u de steun aan ons natuurbeschermingswerk wilt stoppen. U steunde ons sinds langere tijd met een waardevolle bijdrage. We zijn u erg dankbaar voor uw betrokkenheid!

De reden dat wij de titel van het Magazine veranderd hebben naar ‘Be one with nature’ is omdat wij graag een beetje met de tijd mee willen gaan. We begrijpen dat niet iedereen dit nodig vindt. Wel erg jammer dat om deze reden uw waardevolle steun aan ons natuurbeschermingswerk moet stopzetten.

Zoals u verzocht, heb ik het donateurschap beëindigd. Mogelijk is de incasso-opdracht voor deze maand al aan de bank doorgegeven. In dat geval wordt er eind van deze maand nog één keer geïncasseerd.

Mede dankzij uw jarenlange bijdrage hebben we al veel bereikt. Zo verdubbelde het aantal tijgers in Nepal, maakten zeeschildpadden een comeback op Indiase stranden en steeg het aantal berggorilla's in Afrika tot meer dan 1000! Ook in Nederland hebben we niet stilgezeten. Met uw steun plaatsten we onder andere 3D-geprinte oesterbanken in de

Noordzee, openden we vogel- en viseiland Bliëk en verbonden we het Haringvliet met de zee. Deze resultaten hadden we zonder uw steun niet kunnen realiseren. Onze hartelijke dank hiervoor! Op onze site vindt u nog meer resultaten. Wanneer u op de hoogte wilt worden gehouden van ons natuurbeschermingswerk, dan kunt u zich aanmelden voor onze digitale nieuwsbrief. Al het nieuws staat natuurlijk ook op onze website.

Nogmaals hartelijk dank voor uw steun en graag tot ziens!”

Mevrouw Blomberg schreef terug:

“Ik wil graag nog even reageren op het door U genoemde argument van ‘met de tijd meegaan’. In de huidige tijd is er veel discussie over het belang van sociale cohesie in ons land. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau is gebleken dat het Nederlands op stip 1 staat van wat alle Nederlanders belangrijk vinden.

Het onnodig gebruik van het Engels vergroot de tegenstellingen in onze samenleving, immers niet iedereen spreekt en leest gemakkelijk Engels. Uw donateursbestand zal verhoudingsgewijs meer hoger opgeleiden bevatten. Voor hen is het geen probleem. Nu het Engels zo oprukt in ons land, is het belangrijk om hier tegenwicht aan te geven. Ik denk dat de Stichting Taalverdediging juist met haar tijd meegaat en loopt zij zelfs voor de troep uit.

Misschien kunt u bij een volgende naamswijziging uw Nederlandstalig blad een nieuwe passende titel geven. Met wat creativiteit zal dit zeker een groot succes zijn, zeker bij kinderen, voor wie ‘Panda’ toch veel aansprekender is.”

Noot redactie: Dit was een prachtige actie van mevrouw Blomberg. We zijn trots op haar!

Oude titel

Nieuwe titel

Taalverdediging doet van harte mee aan de verbetering van het klimaat, vooral het taalklimaat!

De daad bij het woord?

Naast het opzeggen van het blad van het Wereldnatuurfonds heeft mevrouw Blomberg met een slimme zet de Nederlandse minister van Financiën Hoekstra (CDA) voor het blok gezet. Deze minister wil graag de lijststaanvoerder van het Christen Democratisch Appel worden bij de volgende verkiezingen en zoekt daarvoor steun bij het meer behoudende deel van de achterban van deze partij. In een onlangs gehouden redevoering gaf hij daarom aan dat het handhaven van de Nederlandse identiteit van groot belang is. Onze taalverdedigster haakte daar meteen op in en schreef volgende brief naar het partijbureau van de kandidaatlijstaanvoerder:

Wobke Hoekstra voor het blok gezet!

“In Trouw van dinsdag 3 september staat een mooi verslag van de Schoo-lesing van minister Hoekstra. Vooral het punt dat hij het van belang acht dat immigranten de Nederlandse taal beter leren beheersen, spreekt mij aan. Daarnaast de bedreiging van de Nederlandse identiteit als wij verzuimen om hogere eisen te stellen aan aantal en integratie van immigranten. Maar nu komt mijn punt: Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau is gebleken dat de Nederlandse taal bij de Nederlanders op de eerste plaats komt, als zij moeten aangeven wat zij belangrijk vinden voor de Nederlandse identiteit. Op dit moment wordt onze taal bedreigd door het toenemende gebruik van het Engels. De Stichting Taalverdediging waarschuwt hier al jaren tegen en op 29 maart 2019 is er nog een manifest door 194 prominenten aan de Tweede Kamer aangeboden. Het CDA heeft nog steeds geen duidelijk standpunt ingenomen over het wetsontwerp dat het Nederlands als universitaire taal bedreigt. Om consequent te zijn, zou ik minister Hoekstra willen vragen om met zijn partij tegen het wetsontwerp te stemmen. Juist de academische beheersing van het Nederlands zal bijdragen aan de denkkraft van onze jonge wetenschappers. Graag zie ik Uw reactie tegemoet.”

Geldmaat

Een aantal Nederlandse banken hebben de duiten bij elkaar gestoken in toestellen die aan de klanten de gelegenheid geven hun betaalrekening te ontlasten, of juist vet te mesten. Zulke toestellen werden voorheen in de volksmond wel Flappentappen genoemd. Je moest echter wel bij de juiste tap zijn, namelijk die van de eigen bank. Nu kan men zijn beurs dus bijna overal vullen of legen en dat is wel zo gemakkelijk. Het verrassende is dat de banken een echte Nederlandse naam hebben gekozen voor dit toestel. Hij heet Geldmaat. Dat is heel duidelijk en eens een keer niet Engels of Engelsachtig. Taalverdediging geeft de banken hiervoor een dikke knuffel. Hartstikke goed, banken!

Twintigtwintig

Er is weer een nieuwe verengelsing op komst! Die heet ‘Twintigtwintig’. ‘Veertig of vierhonderd’, zou u misschien denken, naargelang de rekenkundige handeling (optellen of vermenigvuldigen). Helemaal mis! Degenen die u deze getallen noemen, bedoelen daarmee het jaar tweeduizendtwintig.

Dat hebben ze van de Amerikanen. Die hebben zo hun eigen opvattingen over de jaartelling. “twenty-twenty” zeggen ze tegenwoordig meestal. Vertaald is dat dus: twintigtwintig. Inmiddels is die benoeming in veel Engelstalige landen overgenomen en dreigt nu ook binnen te dringen in ons taalgebied. Wijsneuzen, lieden die zo graag een scheut Engels door hun spraak mengen en daarbij ook allerlei eigenaardigheden uit die taal erg ‘wijs’ vinden klinken, hebben deze benoeming ontdekt en laten dat weten. Taalverdediging vindt dat wij dit anglicisme niet moeten toelaten. Het is fout, erg fout! Als Amerikanen en andere Engelstaligen zoiets leuk vinden, dan moeten zij dat maar zelf weten. Aan ons is dat niet besteed! Wij benoemen de eeuwjaaren (1100, 1200, 1300, enzovoort) voluit. De jaren daartussen kunnen worden afgekort, bijvoorbeeld: zestientweeënzeventig, zeventienvijfennegentig en negentienveertig. De jaren tussen 2000 en 2100

worden daarentegen NIET afgekort. Die benoemen we ook voluit. De reden daarvoor is dat we niet spreken over het jaar twintighonderd, maar over tweeduizend. Alle jaren daarna, tot het jaar eenentwintighonderd, beginnen we daarom ook met tweeduizend. Vanaf 2100 kan het weer wel, omdat de volgende eeuw begint na het jaar eenentwintighonderd. Dan kan men wél zeggen: Eenentwintigeneentwintig, maar dat is dan voor de volgende generaties.

Indien u dus binnenkort iemand in uw omgeving hoort zeggen: *"Ik verwacht in twintig drieëndertig met pensioen te gaan"*, verbeter hem of haar dan. U zou kunnen zeggen: *"Wat bedoelt u daarmee?"*

Het Laatste (kook)Nieuws

Onze berichtgever over Brussel, Stijn Hiers, is verzet op "Spaghetti Bolognese". Je kunt hem daarvoor bij wijze van spreken midden in de nacht wakker maken. Toen hij onlangs de krant Het Laatste Nieuws opensloeg, zag hij dat daarin een nieuwe bereidingswijze van zijn lievelingsgerecht stond afgedrukt. U begrijpt dat hij dat bericht met bijzondere aandacht begon te lezen. Maar al gauw verging hem de eetlust, want in het recept stond dat er meer "veggies" aan de saus moesten worden toegevoegd...

"Veggies, wat zijn dat voor enge beesten?" dacht onze berichtgever. Snel belde Stijn Hiers met de kookredactie van de betreffende krant en daar wist men hem te vertellen dat "Veggies" het nieuwe Nederlandse woord voor groente was, althans in het Nederlands van Het Laatste Nieuws. Het was eigenlijk de afkorting van het Engelse woord 'Vegetables' Dat viel niet in de goede kookpan van Stijn, die de kookredacteur meedeelde dat hij voor de drommel komaf moest maken met die Engelstalige onzin. Indien hij het woord 'Veggies' nog een keer tegen zou komen in de kolommen van Het Laatste Nieuws, dan was dat meteen het allerlaatste Laatste Nieuws dat hij zou lezen!

Straatzicht in de Donald Duck

De onderneming Google heeft de meeste straten en wegen in de wereld gefilmd en de resultaten daarvan zijn via internet op het beeldscherm van de computer te zien. Dienstverlening die goed van pas kan komen. Je kan zo bijvoorbeeld bekijken hoe het hotel waar je van plan bent een kamer te boeken, er van buiten uitziet. Die dienst heet 'Streetview' Wij zouden geen taalverdedigers zijn als we deze naam niet zouden vertalen. We spreken daarom graag over 'Straatzicht'. Menigeen moet dan een beetje glimlachen en vindt dat wij wel erg ver gaan. Niet echter Donald Duck, want in nummer 33 van dit vrolijk weekblad lezen we een grappig verhaaltje, waarin deze vertaling ook werd gebruikt. Leuk voor ons en ook goed voor de kinderen die de Donald Duck lezen. Ze weten nu dat Streetview in het Nederlands Straatzicht betekent. Heel leerzaam. Dankzij oom Donald!

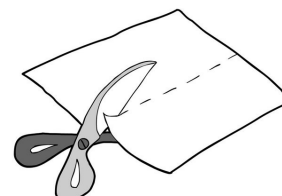

Knipsels

Onze taalverdedigster mevrouw Feenstra uit Geldrop (Noord-Brabant) speurt elke week in de bij haar bezorgde bladen naar, met door onnodig Engels, vervuilde advertenties en knipt die uit. Hieronder een greep uit de knipsels die mevrouw Feenstra naar ons toezond:

ICED SMOOTHIES-Bruce fauteuil inclusief MEMORY FOAM-HAPPY HOME SALE-SLEEP-WORLD HELMOND-Programma la Cruz TRAMWOOD SMOOKED met metalen elementen, deuren en laden voorzien van SOFT/CLOSE systeem -Caresse POCKET ACTIVE AIR NATURE matras-topper.

Komt u in uw brievenbus ook zulke malle verengelse teksten tegen, stuur ze gerust naar ons toe! Graag met de vermelding in welk blad u ze heeft gelezen.

Oppervlakkige analyse

Neerlandistiek is niet geholpen met gemakkelijk pessimisme. Onder deze titel schreef Yra van Dijk, hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit van Leiden, een artikel in NRC-Handelsblad van 10 juli 2019. Het artikel sluit aan bij de opheffing van de bachelor-opleiding Nederlands aan de Vrije Universiteit, die het afgelopen voorjaar bekend werd gemaakt, en de daarop volgende discussie in en buiten de universiteit. Zij stoort zich aan de gevoerde discussie. Neerlandici wordt verweten hun studenten verkeerd op te leiden. De opleiding zou te theoretisch zijn. Vervolgens kaatst zij de bal terug: "Nu beweert niemand dat de literaire ontleding een goede zaak is. Allen die geloven in de zeggingskracht van literaire teksten zien het als een tragedie dat televisie, de digitale cultuur en de uitholling van het talenonderwijs hebben gezorgd voor een groeiende desinteresse bij de jeugd voor literatuur. Maar de suggestie dat de neerlandistiek daar de oorzaak van is, of de oplossing zou moeten bieden, is misleidend. Integendeel: neerlandici zitten in hetzelfde schuitje als de cultuurdragers die hen bekritisieren." Na deze bombastisch klinkende taal komt de auteur met een oproep om samen met de neerlandici de verantwoordelijkheid te nemen voor de Nederlandse taal en cultuur: Overheid, universiteiten en publiek ervan overtuigen dat de prioriteit niet uitsluitend naar beta-opleidingen gaat, overheid en universiteiten dwingen om een taal- en cultuurbeleid te ontwikkelen, het vakgebied blijvend vernieuwen om aan te sluiten bij een veranderend, meertalig en divers Nederland en bijdragen aan een beter onderricht Nederlands op de scholen.

Afgezien van het feit dat de aanbevelingen van de auteur uitermate vaag zijn, valt op dat de analyse in het artikel onvolledig is. De auteur wijst op enkele maatschappelijke ontwikkelingen, die inderdaad een rol zullen spelen. Veel belangrijker echter is het statusverlies van het Nederlands in eigen land. Dit heeft te maken met de verengelsing van de Nederlandse samenleving en dan gaat het niet alleen om het woordverlies (Engelse woorden in plaats van Nederlandse woorden), maar ook domeinverlies (Engels gebruiken in plaats van Nederlands). Vooral het domeinverlies, de universiteiten zijn het meest uitgesproken voorbeeld, weegt zwaar. De universiteit, de plek waar de taal op het hoogste niveau gebruikt zou moeten worden. Bovendien wordt de verengelsing door de overheid gesteund/gedoogd. Waarom zouden jongeren nog belangstelling hebben voor een opleiding Nederlands als die taal tot een tweederangse taal wordt gemaakt? Een taal die je in het hoger onderwijs niet meer nodig hebt? Taalverdediging is van mening dat het artikel van mevrouw Van Dijk een gemiste kans is. Zolang de academische kaste niet bereid is om de werkelijke oorzaak aan te wijzen, zal er geen oplossing mogelijk zijn.

Denkend aan Nederland

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) beschrijft in het in juni 2019 uitgekomen rapport 'Denkend aan Nederland' de Nederlandse identiteit vanuit het perspectief

van de Nederlandse burger. Aan Nederlanders zelf is gevraagd wat zij belangrijk vinden voor hun gevoel van verbondenheid met hun land. Niet eerder is onder Nederlandse burgers wetenschappelijk onderzoek gedaan naar wat zij verstaan onder Nederlandse identiteit. Opvallend zijn de grote overeenkomsten in wat men typisch Nederlands vindt en waar men zich mee verbonden voelt. Mensen benoemen vooral culturele kenmerken als typerend voor Nederland: eerst en vooral de taal, maar ook symbolen en tradities. Een van de vragen is: vindt u het erg als uw (eventuele) kleinkinderen geen Nederlands meer zouden spreken? Er zijn 100 antwoorden. Hiervan vinden 15 het niet erg, 66 wel erg en 19 hebben geen mening.

Taalverdediging is blij met dit rapport. Eindelijk wordt er aandacht besteed aan de eigen taal en cultuur. In Nederland is dat geen vanzelfsprekendheid. Wel moet gezegd worden dat de aandacht voor taal als verreweg het belangrijkste onderdeel van de eigen cultuur te weinig aan bod komt. Het komt hier en daar ter sprake, maar meestal in algemene zin. De vorengenoemde uitslag van de vragen geeft geen reden tot optimisme. Van de 100 antwoordgevers vinden 15 het niet erg en 19 weten het niet. Deze uitslag moet toch vooral toegeschreven worden aan onwetendheid. Een van de oorzaken van deze onwetendheid is het feit dat Nederlanders niet meer opgevoed worden met dit soort zaken. Het onderwijs en de media zijn in handen van het "weg met ons"-denken. Misschien kan dit rapport helpen om deze zaken weer bespreekbaar te maken.

Nederlands in het buitenland

Aan een bericht van 12 juni 2019 van de Nederlandse Taalunie ontlene wij het volgende: De docenten en studenten Nederlands in het buitenland leveren Nederland en Vlaanderen veel voordelen en kansen op economisch, diplomatiek en cultureel terrein. Maar in vergelijking met andere Europese landen investeren Nederland en Vlaanderen zeer weinig in het buitenlandse onderwijs in de eigen taal en cultuur. Hierdoor kunnen nieuwe kansen op die terreinen niet worden benut. De trend is bovendien tegengesteld aan die in veel andere landen, waar de investeringen in taal en cultuur juist toene-

men. Dat blijkt uit door de Nederlandse Taalunie opgestelde onderzoeksrapporten 'Het Nederlands Internationaal' (uitgevoerd in Italië en Polen) en 'Talenbeleid in Europa'.

Met het onderzoek naar de internationale positie van het Nederlands is voor het eerst de aanwezigheid van het Nederlands in het buitenland en de kansen die dat oplevert systematisch onderzocht. Voor de veldonderzoeken is gekozen voor Polen en Italië, omdat het Nederlands daar specifieke en verschillende rollen speelt die een goede basis vormen voor beleidsvorming. De veldanalyse wordt in de toekomst jaarlijks, in een aantal van de andere 41 landen waar Nederlands wordt onderwezen, uitgevoerd. Aldus de Nederlandse Taalunie. Taalverdediging is op zich voor een krachtig cultureel beleid in het buitenland. De onderhavige rapporten geven daartoe een aanzet. Van groot belang hierbij is of de Nederlandse overheid meer middelen ter beschikking zal stellen. Wij zullen de inspanningen van de Taalunie op dit terrein op de voet volgen. Het blijft natuurlijk wel vreemd dat Nederland inspanningen doet om de positie van het Nederlands in het buitenland te versterken, terwijl het hoger onderwijs in eigen land bezig is om het Nederlands af te schaffen.

Nederlands op het toneel

De Nederlandse identiteit steunt eerst en vooral op de taal; maak er dan ook film, tv en theater mee, betoogt Boris van der Ham, voorzitter van de Vereniging Vrije Theaterproducenten in een artikel in de Volkskrant van 8 juli 2019 met bovenstaande titel. Uit een onlangs uitgekomen onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat Nederlanders taal het meest bepalend voor hun gemeenschappelijke identiteit vinden. Het Nederlandse taalgebied is echter klein en dat betekent dat het gemakkelijk overvleugeld kan worden door het Engels. In Engelstalige landen worden forse investeringen gedaan in culturele producties, omdat men kan rekenen op een grote afzetmarkt. In Nederland is dat anders. Investeringen in hoogwaardige cultuurvormen voor een groot publiek, zoals Nederlands drama, komen vaak niet van de grond. Het gaat hier dus om schaalgrootte.

Het gevolg is dat de verhalen over onze eigen geschiedenis en samenleving met veel te weinig midde-len worden verteld. De huidige discussie over het aanpassen van de bestaande historische canon is best nuttig maar vooral een abstracte exercitie. Het is veel belangrijker dat we er in Nederland werk van maken om die canon tot leven te brengen. Veel Nederlanders zullen zich pas iets bij Gouden Eeuw hebben kunnen voorstellen door de film 'Michiel de Ruyter'. De overheid richt zich wat het er goed betreft veel te veel op museale vormen en gebouwen. De conclusie van de auteur is dat de overheid dus veel meer geld beschikbaar moet stellen. Ook moet de subsidiepot anders verdeeld worden.

Taalverdediging is het in grote lijnen eens met de strekking van dit betoog, waarin duidelijk is dat de auteur werkzaam is bij een belangenvereniging. Erkend moet worden dat de kleine omvang van het Nederlandse taalgebied een aanzienlijk nadeel vormt voor het in stand houden van een cultuur in de eigen taal. Door allerlei oorzaken is bovendien de concurrentie van Engelstalige cultuurproducties in de afgelopen vijftig jaar aanzienlijk toegenomen. De Nederlandse overheid moet haar cultuurbeleid dus aanpassen en snel met meer geld over de brug komen voor grote cultuurproducties. Als daar niet voldoende geld voor is, moet er elders in het subsidiegebouw maar flink bezuinigd worden. Dat betekent ook dat er een einde moet komen aan de situatie dat de openbare omroepen een groot deel van hun programma's in de Verenigde Staten kopen. Het is tijd om keuzes te maken. Verder is het zaak om hier te gaan samenwerken met Vlaanderen, dat een belangrijk onderdeel van ons taalgebied is.

Digitale Nieuwsbrief

Onze taalverdediger Jenö Sebök is zeer ingenomen met de digitale versie van onze Nieuwsbrief. Hij schreef ons:

“Wat fijn dat de Nieuwsbrief nu ook digitaal verschijnt. Ik had altijd wat moeite met de kleine lettertjes van de gedrukte versie, maar ik lees Taalverdediging desondanks van a tot z. Dat levert wel veel ergernis op als ik al die voorbeelden zie van taalberderf en taalvervuiling. Dikwijls bekriipt me dan de lust om daadwerkelijk actie te voeren, maar daar ben ik te oud voor en zijn we bij Taalverdediging te fatsoenlijk voor. Ik denk dan aan de jaren '70/80 van de vorige eeuw, toen een actiegroep bontjassen bewerkte met een spuitbus met verf. Zeker geen sympathieke actie, je brengt mensen veel schade toe, maar wel effectief. Je ziet nu geen enkele bontjas meer op straat. En dan zie ik in gedachten actievoerders met verfspuiten al die Engelstalige opschriften en kreten bekladden. Het zou best helpen, denk ik.”

Zoals u hierboven gelezen heeft, ontvangt de heer Sebök onze Nieuwsbrief niet alleen op papier, maar ook digitaal (via het internet). Indien u nog geen digitale versie (in kleur) ontvangt, en dat wel zou willen, vernemen wij dat graag. Wij zetten u dan terstond op de verzendlijst.

Reis met de “SNCB”

In de laatste uitgave van Nederlands/Landstaal van de Vlaamse Volksbeweging lazen we dat er in Vlaanderen onvrede heerst over het taalbeleid van de Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen (NMBS). De Franse afkorting van de naam is: SNCB. Een Duitse afkorting (de treinen rijden ook naar het Duitstalige deel van het land) schijnt niet te bestaan.

De Belgische spoorwegen houden zich doorgaans wel aan de taalwetten, wat betreft het binnenlands personenvervoer, ofschoon de treinbegeleiders soms wel in de fout gaan. Onze verantwoordelijke voor West-Vlaanderen, Frank Masschelein, heeft hierover al dikwijls klachten ingediend (zie onze Nieuwsbrief 2019-2).

Naar de buitenlanders toe doet de NMBS zich voor als een volledig Franstalige organisatie. Wanneer men in een Belgisch station een treinkaartje in het Engels of het Duits wil kopen per automaat, komt op het scherm van het toestel de Franse afkorting SNCB tevoorschijn, van de Nederlandse afkorting treft men geen spoor aan. Nederlands/landstaal heeft hiertegen geprotesteerd en kreeg als antwoord dat daar nog nooit een klacht van genoemde anderstaligen uit het buitenland over was ontvangen.

Nederlandse Spoorwegen

Het beeld dat de Belgische spoorwegen Franstalig zouden zijn wordt ook door de Nederlandse spoorwegmaatschappij NS hooggehouden. Wie op de Reisplanner van NS opzoekt wanneer men met de trein vanuit een Nederlands station naar Vlaanderen kan reizen, krijgt te lezen dat die reis in Vlaanderen verzorgd wordt door de... SNCB!

Taalverdediging is daar erg ontstemd over en heeft bij NS een klacht hierover ingediend. Zou NS dat soms doen op verzoek van de NMBS? We zijn nu wel heel benieuwd naar het antwoord.

Nieuwe klacht Frank Masschelein

We hebben in onze vorige Nieuwsbrief een bladzijde gewijd aan een groot aantal klachten, ingediend door Frank Masschelein uit Poperinge bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht in Brussel. Die klachten betroffen door hem opgemerkte overtredingen van Belgische taalwetten door (halve) overheidsinstellingen. Intussen is er weer iets gebeurd dat onaanvaardbaar was: De heer Masschelein zat op 26 juli rustig in de trein die op het station van Kortrijk gereed stond om naar zijn woonplaats te vertrekken toen hij werd opgeschrikt door een aankondiging via de geluidsinstallatie, niet alleen in het Nederlands, maar ook in het Frans en het Engels. Dat was geheel in strijd met de wettelijke voorschriften en bracht onze verantwoordelijke voor West-Vlaanderen ertoe om zich daarover te beklagen bij bovenstaande Commissie. We wachten het antwoord met spanning af!

Engelstalig omroepbericht

Onze dappere taalstrijder Frits Vinju uit Almere (Flevoland) doet vrijwilligerswerk in de bejaardenzorg. Hij reist daarvoor tweemaal per week met de trein naar Amsterdam. Onlangs werd hij daarin overvallen door een omroepbericht dat geheel Engelstalig was. Meteen na thuiskomst diende de onthutste treinreiziger een klacht over deze taalontsporing in bij het vervoerbedrijf.

Enkele weken later ontving hij onderstaand antwoord van het hoofd van de klantendienst van de Nederlandse Spoorwegen, Paulette van den Broek:

“Ik vind het spijtig om te lezen dat u niet in het Nederlands werd aangesproken in de trein door de conducteur. Mijn excuses voor het ongemak. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat iedereen kan volgen wat er wordt gezegd in de trein, ook de Nederlanders. Ik heb uw klacht doorgegeven aan de verantwoordelijke achterliggende diensten.”

Naschrift: Of dat voldoende is, valt nog te bezien. Wanneer hij nog eens in de trein lastiggevallen wordt met eentalig Engelse omroepberichten, is hij vast van plan om aan de noodrem te trekken!

Engels in de supermarkt

In het blad 'Kerk en Leven' van de Belgische rooms-katholieke kerk lazen wij een boeiend vraaggesprek met de eerwaarde heer Toon Suffys. Hij was heel lang pastoor van de parochies van Gent-Noord: 'Heilige Kerst', 'Muide' en 'Muilestede' geweest.

Toen de priester 70 jaar werd, vond hij dat het tijd werd voor iets anders en daarom meldde hij zich aan voor een vacature in de kerk de Krijtberg in het centrum van Amsterdam. In het vraaggesprek geeft de kersverse nieuwe Amsterdammer aan dat het wel even wennen is te wonen en te werken in zo'n bedrijvige stad. Vooral aan de taal! In de Amsterdamse parochie, waar de Krijtbergkerk deel van uitmaakt, zijn de adreslijsten in het Engels en in de supermarkt wordt hij ook al aangesproken in die vreemde taal!

Universiteit derde leeftijd Leuven

Onze taalverdediger, de heer R. Bosteels, uit Leuven volgt een cursus aan de Universiteit Derde Leef-tijd (U.D.L.L.) in zijn woonplaats. Hij doet dat met genoegen en steekt er veel van, op! Vervelend is alleen dat de leraren vaak lesmateriaal gebruiken dat Engelstalig is. De heer Bosteels besloot zich per brief tot voorzitter van de U.D.L.L. te wenden om zijn ongenoegen daarover kenbaar te maken.

Van deze voorzitter, professor Alfons Verbruggen, ontving onze taalverdediger onderstaand antwoord:

"Ik heb begrip voor uw standpunt en heb daarom uw brief voorgelegd aan de raad van bestuur en de algemene vergadering van U.D.L.L. Iedereen erkent dat er een tendens is waarbij de teksten op de getoonde diabeelden in toenemende mate in het Engels zijn opgesteld. Dat is in feite niet verwonderlijk vermits de meesten van onze sprekers dia's gebruiken van hun wetenschappelijk onderzoek dat in het Engels wordt opgesteld op internationale congressen. Het vraagt een aanzienlijke bijkomende inspan-

ning van de sprekers om de dia's opnieuw te maken in het Nederlands.

We vrezen daarom dat heel wat sprekers niet meer bereid zullen zijn een lezing te komen geven als we hen de voorwaarde opleggen dat alle dia's in het Nederlands moeten zijn. Nochtans zullen we in de toekomst bij elke spreker op voorhand sterk aandringen opdat de dia's zoveel mogelijk in het Nederlands zouden zijn."

De heer Bosteels is tevreden over de bereidheid van voorzitter Verbruggen van de U.D.L.L., om te doen wat hij kan teneinde het euvel van de verengelsing tegen te gaan.

Noot redactie: Zo ziet men maar dat de internationalisering van het wetenschappelijk onderzoek in de praktijk voor onze taal en haar gebruikers zeer nadelige gevolgen heeft.

Vraag van Marc Laridon

Dat er zonder schroom Engelstalige aankondigingen verschijnen in het straatbeeld en ook op privéterrein, is uiteraard onaanvaardbaar. Velen stellen zich de vraag wat je eraan kan doen en berusten er moedeloos in. Het is lovenswaardig om voor iedere aankondiging die niet in ons Nederlands is, een brief te schrijven en actie te ondernemen. Zo kan men tot in de eeuwigheid aan de slag zijn. Zou het niet mogelijk zijn om al die overtredingen bij wet te kunnen verbieden en geldelijk te bestraffen? Als voor 'minder Marokkanen' een gans rechtsapparaat wordt gemobiliseerd, moet het toch ook mogelijk zijn om dat te doen op basis van het feit dat men geen respect be-toont voor de Nederlandse taalgebruiker en deze laatste discrimineert en zonder meer beledigt. Op die manier denk ik: wordt Schiphol weer de oude vertrouwde en is alle discussie voor eens en voor altijd opgelost?

Antwoord redactie: In Vlaanderen zijn er doelmatige taalwetten, maar moet er wel op toegezien worden dat deze worden nageleefd. In Nederland echter, bestaan die (broodnodige) taalwetten niet of nauwelijks. Het heeft daarom in Nederland geen zin om naar de rechter te stappen omdat je meent beledigd te zijn. De beledigde klager wordt onmiddellijk niet-ontvankelijk verklaard vanwege de ontbrekende wetstekst. Een Nederlander is juridisch gezien op taalgebied eenvoudig niet te beledigen.

Taalverdediging dringt al 20 jaar bij de wetgever aan op het invoeren van taalwetten ter bescherming van het Nederlands en de Nederlandstaligen. Er is voor het invoeren daarvan tot dusver nog geen meerderheid gevonden. We gaan echter door en zullen ook in de komende tijd de noodzaak van het beschermen van onze taal onder de ogen brengen van de leden van de Tweede Kamer. We hopen maar dat wij als aanhouders eens zullen winnen.

UDLL

Volkskrant weigert plaatsing

De heer Cees van Gils ergert zich vaak aan het verengelste taalgebruik in de kolommen van de Volkskrant, waar hij al heel lang abonnee van is. Onlangs schreef hij hierover een brief naar de redactie van dat dagblad. De brief werd echter niet geplaatst en er kwam ook geen mededeling waarom dat niet gedaan werd. De heer Van Gils is daar zeer ontstemd over en terecht! Kennelijk kan de redactie van de Volkskrant slecht tegen kritiek op haar taalbeleid!

Hieronder volgt de inhoud van de geweigerde ingezonden brief:

“Dames en heren en iedereen die zich tot het mensdom rekent,

Waarom heb ik als Nederlander in Nederland een woordenboek nodig om de Volkskrant te lezen? En dan bedoel ik een Engels-Nederlands woordenboek. Is Nederland, terwijl ik sliep, de 51e staat geworden van de VS? Of heeft president Trump In een vertrouwelijk onderonsje met premier Rutte Nederland gekocht?

Ik heb geen hekel aan Engels, maar het is niet zo, dat het merendeel van de in Nederland wonende mensen het Engels voldoende beheerst. Als ik een Engels-talige krant wil lezen, koop ik die. Is het arrogantie of domheid om een van de EU-talen, onze taal, zo misprijzend te hanteren? Of beheerst de schrijver de Nederlandse taal onvoldoende?”

Engelstalige rekening DHL

Een van onze zeer actieve taalverdedigers uit Purmerend (Noord-Holland) bestelde onlangs iets dat aangeboden werd door een internetfirma. Toen het bestelde artikel aan de deur gebracht werd door de pakjesbezorger DHL, zat er een rekening bij, gesteld in de Engelse taal. Hij ging daarmee niet akkoord en schreef het volgende bericht aan de verzender:

“Ik heb van u iets ontvangen dat op een rekening lijkt. Het is een Engelstalig document dat betrekking lijkt te hebben op BTW over een zending. Ik laat u bij deze weten dat ik er verder niets mee ga doen, enerzijds is het volstrekt onacceptabel als bedrijven Engelstalige rekeningen gaan versturen, waarvan u de ontvanger maar laat uitzoeken wat één en ander betekent. Anderzijds lijkt u er zomaar kosten bij te verzinnen. Wij hebben geen overeenkomst, dus ook niet over eventuele kosten.”

Het antwoord van de pakjesbezorger DHL was onthutsend:

“Het spijt mij dat u het zo ziet. Echter, hetgeen u zegt is onjuist. Onze facturen zijn in het Engels ge-

woon rechtsgeldig, zelfs in landen waar er een andere landstaal wordt gevoerd. Ook worden er geen kosten door DHL verzonden; daar wij de inkleding verzorgen, zodat u dat niet hoeft te doen en om onze levertijd te kunnen garanderen, worden er kosten gemaakt die u anders zelf had moeten maken. De factuur is dan ook correct en terecht. Gelieve derhalve de betaling zo spoedig mogelijk te voldoen. Graag informeer ik u dat uitblijven van de betaling helaas tot gevolg zal hebben dat er een incassobureau in wordt geschakeld en dat brengt alleen maar extra kosten met zich mee.”

Onze taalverdediger reageerde daarop zeer negatief

“Als u denkt dat u mensen in een vreemde taal rekeningen kunt sturen met niet-gespecificeerde kosten en de ontvanger maar moet uitzoeken wat één en ander betekent, dan moet ik u toch ernstig teleurstellen. Juridisch gezien is het zo, dat wie een rechtshandeling verricht, de plicht heeft om ervoor te zorgen dat verklaring van de handeling de geadresseerde in goede orde bereikt. De verklaring was niet in goede orde omdat zij in een vreemde taal was opgesteld. Een incassobureau zal u niet helpen: De vordering zelf is immers betwistbaar. Alleen een rechter zou daarover kunnen oordelen. Ik moet u daarom afraden onnodige kosten op dit gebied te maken; ik kan u nu al verklaren dat ik er niet op in zal gaan. Stuur u inplaats daarvan maar direct een dagvaarding. Ook die zult u in het Nederlands moeten opstellen en u zult de rechter eveneens alsnog in het Nederlands moeten uitleggen waarom u een vordering denkt te hebben. Tip: Stel alsnog een Nederlandstalig document op, met uitsluitend de BTW en ik zal het voldoen.”

Oproep van de vertaalgroep

Van de vertaalgroep heeft de redactie het verzoek gekregen om de lezers van de Nieuwsbrief op te roepen om Engelse woorden die onze taal zijn binnengeslopen, of erin zijn gejaagd, in te sturen. Eventueel met een passende vertaling. Dus als u een Engels woord tegenkomt dat als storend wordt ervaren, meld dat woord dan alstublieft aan de redactie per e-post of gewone post (zie colofon). **Namens de vertaalgroep alvast dank!**

Fries in de rechtbank: Papieren tijger?

de Rjochtspraak

In 2014 is in de wet vastgelegd dat Friestaligen die in Friesland wonen, het recht hebben om de tweede rijkstaal van Nederland tijdens rechtszaken te gebruiken. Dat recht levert bij behandeling in de Friese hoofdstad Leeuwarden doorgaans geen moeilijkheden op, aangezien er daar voldoende Frieskundigen bij de gerechtelijke instellingen werkzaam zijn. Sinds de laatste hervormingen van de Nederlandse rechtsgebieden zijn de rechtbanken van de provincies Drenthe, Friesland en Groningen echter samengevoegd tot het rechtsgebied Noord-Nederland. Het gebeurt daarom geregeld dat een Fries in een van de rechtbanken van de Drentse of de Groningse hoofdstad moet verschijnen. Daar wringt dan het schoentje: In Assen en Groningen werken geen of weinig gerechtsambtenaren die de Friese taal beheersen.

Gerechtsgebouw Leeuwarden

Daarnaast is het in het kader van de specialisatie in de rechtspraak ook mogelijk dat in bijzondere gevallen de behandeling van een rechtszaak toevalt aan een gerechtsinstelling die nog veel verder van het Friese taalgebied verwijderd is. Daar is het vrijwel onmogelijk om van het Fries gebruik te maken.

De fractie van de Fryske Nasionale Party (Friese Nationale Partij) in de Provinciale Staten van Friesland heeft hierover, bij monde van het Statenlid Corlienke de Jong, vragen gesteld. De Jong wil vooral weten of het mogelijk is om zaken waar Friestaligen bij betrokken zijn altijd in Leeuwarden

te behandelen en, indien het niet anders mogelijk is, bij de behandeling in een ander rechtsgebied het recht op een tolk in alle gevallen te waarborgen.

De antwoorden van het dagelijks bestuur van de provincie, Gedeputeerde Staten (GS), zijn tamelijk halfslachtig. Er wordt daarin nogal om de hete brij heen gedraaid. Er wordt een opsomming gegeven van de specialisatie van de verschillende rechtbanken, waarbij wordt aangegeven dat er in de praktijk, buiten Friesland, door Friestaligen tijdens rechtszaken snel wordt overgegaan op het Nederlands, zodat het niet nodig is om een tolk op te roepen. Ook moet er worden vastgesteld of de kennis van de Nederlandse taal bij de Friestalige wel tekortschiet. Verder melden GS dat er over het gebruik van het Fries in rechtszaken overleg met het ministerie van Justitie zal plaatsvinden en dat er moet worden gekeken naar de toekomst. Daarbij wordt het jaar 2030 genoemd.

Taalverdediging is van mening dat de wet moet worden nageleefd. Als er in de wet staat dat Friestaligen het recht hebben om in de rechtspraak van hun eigen taal gebruik te maken, dan moet dat recht ook kunnen worden uitgeoefend. De wet is de wet en daar mag niet aan worden getornd.

Het naleven van de wettelijke bepalingen hieromtrent kan als voorbeeld worden genomen voor wat Nederlandstaligen in de toekomst te wachten staat. Door het verplichte Engels op de scholen zullen er over niet al te lange tijd maar weinig Nederlanders over zijn die die taal niet (enigszins) beheersen. We kunnen erop wachten dat ook in de rechtbank het gebruik van Engels zal worden toegestaan (in enkele gevallen kan dat al). Als een Nederlandstalige, die bij zo'n rechtszaak betrokken is, dan eerst zou moeten aantonen de Engelse taal niet voldoende te beheersen, gaat het hek van de dam!

(De vragen van mevrouw De Jong en de antwoorden van Gedeputeerde Staten van Friesland kunnen bij de redactie worden opgevraagd. Ze zijn in de Friese taal gesteld).

Zetel Fryske akademy

Berigte uit die Suide VI

Door Marcel Bas

Wat is er de afgelopen maanden gebeurd op het gebied van het Afrikaans in Zuid-Afrika?

Akademia

Sinds 1994 zijn alle Afrikaanstalige universiteiten actief verengelt onder het mom van inclusiviteit: zij willen aan iedereen onderwijs bieden. De Grondwet bepaalt echter dat onderwijs in alle talen toegankelijk behoort te zijn, en niet alleen in het Engels. Helaas geeft die grondwet niet de garantie dat er ook Afrikaanstalige onderwijsinstellingen zijn en behouden blijven. Zodoende hebben de universiteiten het Afrikaans in de steek gelaten – maar heeft de Solidariteit Beweging de afgelopen jaren haar Afrikaanstalige universiteit Akademia uitgebouwd.

Dit jaar heeft zij professor Danie Goosen benoemd tot academisch directeur van Akademia. Goosen is filosoof en een goede bekende binnen het ontstatelijingsdiscours, dat voor taal- en cultuurgemeenschappen mogelijkheden verkent om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van de op centralisering gebrande, toenemend falende Zuid-Afrikaanse staat. Het scheppen van je eigen taal- en cultuurruimte, met je eigen mensen en eigen voorzieningen, is een taak waar de Solidariteit Beweging zich al decennia van kwijt, en Akademia doet dit nu op academisch gebied.

Dikwijls falend hoger onderwijs, de verengelsing en een groeiend aantal schoolverlaters dat naast het werk wil studeren, hebben geleid tot een grote behoefte aan Afrikaanstalig afstandsonderwijs. In juni van dit jaar is Akademia begonnen met de bouw van een nieuwe campus in Centurion, waar ook voltijds universitair regulier onderwijs gegeven zal worden, en waar in studentenhuisvesting en activiteiten zal worden voorzien. Centurion ligt in de dichtbevolkte omgeving van Pretoria en Johannesburg, waar zeer veel Afrikaanstaligen leven. Goosen voorziet dat er binnen afzienbare tijd zo'n 500 tot 600 studenten colleges zullen kunnen volgen.

Goosen stelt dat studenten nu eenmaal beter in de eigen taal leren. Er is grote behoefte aan Afrikaanstalig universitair onderwijs, en Akademia ontvangt dan ook grote aantallen verzoeken van voortreffelijke docenten die in het Afrikaans willen doceren en studenten die in het Afrikaans willen studeren. Goosen laat verder weten dat Akademia zich op een onderwijsideaal richt dat ten eerste tot doel heeft een plekje voor de Afrikaanse taal te creëren. Ten tweede wil Akademia in bepaalde studierichtingen concurreren met de grote, internationaal bekende universiteiten. En ten der-

de wil Akademia haar studenten vooral echte *Bildung* meegeven. Ze wil hun leren waar zij vandaan komen en wat de grote historische context is waar zij uit voortgesprongen zijn. Die context wordt gevormd door de grote, westerse beschaving, waar de Afrikaanstalige gemeenschappen deel van zijn, en door de grote bronnen waar deze beschaving uit put. Daarvoor zal Akademia haar studenten ook iets willen meegeven van de grote disciplines van de wereld, zoals zowel de geesteswetenschappen als de natuurwetenschappen, en wil zij hun laten zien wat die met elkaar gemeen hebben.

Akademia wil zo snel mogelijk met deze programma's starten om jonge Afrikaanstaligen goed beslagen ten ijs, met academische titels, de wereld in te sturen. Hoopvolle tekenen en tevens grote uitdagingen voor de Afrikaanstaligen.

Geld, macht en politiek

De beroemde Afrikaanstalige zanger Steve Hofmeyr komt al jarenlang op voor zijn taal en cultuur. Die staan onder vuur omdat ze in verband gebracht worden met degenen die schuld hadden aan de inmiddels 25 jaar geleden afgeschafte apartheid. Alles wat er in het land misgaat wordt op het konto van de apartheid en dus van de Afrikaanstaligen, jong en oud, geschoven. De Afrikaanse taal wordt nu overal afgeschaft en haar sprekers worden steeds verder gemarginaliseerd.

Hofmeyr gaat daar tegenin. Hij zet allerlei pro-Afrikaanse acties op touw, steunt lokale initiatieven en mengt zich in allerlei debatten over de Afrikaanse taal en cultuur. En daarbij schuwt hij de controverse niet. Zijn tot nu toe meest omstreden uitspraak in reactie op apartheidsverwijten aan zijn mensen kwam uit 2015: "Het spijt me als ik iemand kwets, maar naar mijn mening waren de Zwartten de architecten van de apartheid. Zoek het maar eens uit." Hij doelt hierbij op de historische behoefte van zwarte stammen zich af te zonderen van elkaar, zoals na de *Mfecane*; een reeks 19de-eeuwse stammenoorlogen.

Onmiddellijk werd dit als racistische uitspraak uitgelegd, terwijl racistische, anti-Afrikaanse, van haat vervulde uitspraken van politici ongemoeid bleven. Sponsors staakten hun samenwerking met Hofmeyr: Zij willen immers 'verbinden' en zich niet inlaten met individuen die Zuid-Afrika 'verdelen'. Met name het grote, jaarlijks gehouden Afrikaanstalige muziekspektakel *Afrikaans is Groot* (AiG), waar Hofmeyr altijd de hoofdartiest was, verloor sindsdien sponsors. De organisatie peinsde er echter niet over Hofmeyr te laten

vallen. Nog in maart 2019 bevestigden medeartiesten en organisatoren geen problemen te hebben met Hofmeyr en het voor hem te willen opnemen. Maar enkele dagen later trok ook het telecommunicatiebedrijf MTN zich terug, waarop Toyota en News24 (groot mediabedrijf van *Naspers*) volgden. De Solidariteit Beweging sprong bij om het in november 2019 geplande festival toch te laten doorgaan.

In september dit jaar heeft Hofmeyr dan toch aangekondigd af te zien van deelname aan AiG Kaapstad in 2020, om te voorkomen dat sponsoren zich zouden terugtrekken en het festival niet zou doorgaan. Geld, sponsoren en politieke verhaaltjes domineren de Afrikaanstalige cultuur, zo laat Hofmeyr weten in een reactie.

Nog een geval deed zich vanaf april dit jaar voor. Het grootse muziekprijsfestival *Ghoema* kwam in de problemen nadat hoofdsponsor *MultiChoice* – een telecommunicatiegigant – had besloten Hofmeyr van al zijn uitzendingen en podia te weren. Dus ook van *Ghoema*. Hierop kondigden artiesten en producenten aan, hun kandidatuur in te trekken. *Ghoema* ging afgeslankt door en Hofmeyrs zoon wist zonder kaartje het festival binnen te komen. Nadat een presentator vanaf het podium beweerde dat de Afrikaanse taal en cultuur gerespecteerd moesten worden en dat Afrikaanstalige evenementen bestaansrecht gegund moest worden, riep Hofmeyr jr vanuit het publiek dat dit niet voor *Ghoema* opgaat, en dat die taal en cultuur gecensureerd worden. Hierop moest hij de zaal verlaten.

Steve Hofmeyr merkt op dat deze censuur tot gevolg heeft dat de bevrijde kunst zich van andere podia gaat bedienen. Zo betrekken het groeiende *AITSA*-festival en het *Bokkie*-festival (dat uit protest samenwerking met *Ghoema* had opgezegd) Hofmeyr gewoon bij hun programma's voor de komende tijd.

Steve Hofmeyr

“Een pint is een pond, de wereld rond”

Dit is de strijdkreet van Amerikaanse tegenstanders van het metrieke stelsel die willen dat de hele wereld overgaat op het Amerikaanse Gebruikelijke Stelsel (United States Customary System), nauw verwant, maar op sommige punten afwijkend van het Britse imperiale stelsel. Het klopt niet eens: een Amerikaanse pint is 479 cm³, een Britse pint is 568 cm³, een Engels pond water weegt 454 g, gelijk aan 454 ml of cm³ water.

Amerikaanse en Britse eenheden zijn in principe de voortzetting van de maten en gewichten die wij gebruikten, zoals het Rijnlandse of het Amsterdamse stelsel.

Toen vanaf eind 18e eeuw het metrieke stelsel in Frankrijk werd ontwikkeld, kwam meteen de Britse en Amerikaanse afkeer ervan boven. Die landen zijn toch al imperialistisch van aard: hun taal en normen zijn superieur en moeten door de hele wereld worden overgenomen. Het metrieke stelsel heeft een strenge decimale structuur. Amerikaanse en Britse eenheden zijn gebaseerd op breuken en deelbaarheid. En dat zou superieur zijn. In de agrarische maatschappij vóór de Franse Revolutie waren maten en gewichten nauw met milieu en grondsoort verbonden. De oppervlaktemaat voor het ploegen van land ging uit van de hoeveelheid land die door een span ossen of paarden in een morgen geploegd kon worden. Overal waren die maten rond 0,4 ha en ze hebben namen als morgen, gemet, arpent, acre. Van het laatste komt ook ons woord akker, maar dat is hier geen meeteenheid.

Ze gooien ons vaak het volgende voor de voeten:

1. 10 kan alleen gedeeld worden door 2 en 5; 12 door 2, 3, 4 en 6. Het getal 12 komt slechts twee keer voor in Amerikaanse en Britse eenheden: 1 voet = 12 duim, 1 Troois pond = 12 Trooise onzen.
2. Een meter kan niet door 3 gedeeld worden. Antwoord: dat is niet nodig.
3. Oude maten waren in hoge mate deelbaar. Hier hebben ze een punt en is het een voordeel. Maar... het metrieke stelsel laat dat toe met behulp van meetinstrumenten. Neem de liniaal van 30 cm, dat sluit zeer nauw aan bij de voet en 30 cm kan worden gedeeld door 2, 3, 4, 5, 6 en 10! Een van de oudste lengtematen blijft op die manier in gebruik, het beste van twee werelden: decimaal en deelbaarheid. Maar noem het niet 'metrieke voet'! Maak er gewoon gebruik van als het uitkomt. Enkele per-

soonlijke ervaringen: Ik stuitte eens op een Franse (!) webpagina, 'Maporama', waarop je reizen kon uitstippelen, bijvoorbeeld: Maastricht naar Den Helder. Toen werd ik geconfronteerd met de meest serviele kruiperigheid: alles was in mijlen, yards en voeten. De opgegeven reden was dat een paar Britten en Amerikanen hadden geklaagd. Als je de gegevens in metrieke eenheden wilde hebben moest je maar 'personaliseren' op de webpagina. Dat was voor die Fransen dus voldoende reden om de rest van de wereld met Amerikaanse eenheden om de oren te slaan. Ik protesteerde daartegen, stellende dat ze genoeg hadden gedaan als ze alleen de kaarten van het VK en de VS hadden aangepast. Het is me gelukt ze zo ver te krijgen dat ze de standaardinstellingen wijzigden, zodat ik later op alle routes metrieke eenheden aantrof.

Tijdens vakantiewerk heb ooit een nederlaag geleden. Ik vertaalde technische teksten uit het Engels naar het Nederlands. In de meeste teksten kon ik niet metrieke eenheden laten vallen. Toen kreeg ik instructies van een Amerikaanse fabrikant van gatenboren te vertalen. Alles was in strakke Amerikaanse eenheden en afmetingen. Als je die herleidt, krijg je onwerkbaar waarden in metrieke eenheden, zoals 3 duim = 76,2 mm. Ik zag me genooddaakt niets te herleiden! Ik had nooit gedacht dat ik zo iets zou moeten doen.

Soms kan het wel. In de 19e eeuw drongen de Britten ons het normaalspoor van 4 voet 8½ duim op. Niet bepaald een fraaie getalwaarde. De Britten hoopten natuurlijk dat wij het imperiale stelsel zouden invoeren. Het bleek een Pyrrhus-overwinning te zijn. 4 voet 8½ duim is gelijk aan de mooie getalwaarde 1435 mm. Normaalspoor is nu een zuivere metrieke norm.

Helaas is het de Amerikanen en de Britten wel in de lucht gelukt en ze hebben ons wijsgemaakt dat de afmetingen van beeldschermen in duim (inches) moeten worden uitgedrukt. Er is ook een andere kant aan het verhaal. Hierover de volgende keer.

Han Maenen

Oorspronkelijke doelstellingen Taalverdediging

1. Het gehele openbare leven in Nederland dient zich in het Nederlands af te spelen.
2. Er moet een dam opgeworpen worden tegen de instroom van vreemde (Engelse) woorden in onze taal.
3. Het gebruik van vreemde woorden die in onze taal zijn opgenomen dient te worden ontmoedigd.
4. Het gebruik van het Engels op radio en televisie moet worden verminderd.
5. Er dient gestreefd te worden naar het behoud van het Nederlands taalgebied (hiertoe worden ook de landen gerekend waar Afrikaans gesproken wordt).
6. Er moet worden bevorderd dat de kennis van het Nederlands buiten ons taalgebied toeneemt.
7. Onze landsbestuurders dienen meer taalfierheid te tonen en in het buitenland zoveel mogelijk van het Nederlands gebruik te maken.
8. Al het onderwijs in Nederland moet in het Nederlands gegeven worden.
9. De Nederlandse regering dient van haar veto-recht gebruik te maken indien er pogingen worden ondernomen het Nederlands als ambtelijke werktal van de Europese Unie af te schaffen.
10. Het moet wettelijk verboden worden in Nederland te adverteren in een vreemde taal, zonder de Nederlandse vertaling erbij te vermelden.
11. Alle opschriften en aanduidingen op Nederlands grondgebied dienen uitsluitend in het Nederlands te zijn gesteld.
12. Vreemdelingen (ook Engelstaligen) die zich in ons land willen vestigen of die zich reeds in ons land gevestigd hebben moeten contractueel verplicht worden onze taal te leren, waarna er na een vast te stellen tijdsduur een taalexamen moet worden afgelegd.

STICHTING TAALVERDEDIGING

Postbus 7837, 1008 AA Amsterdam

E-post: info@taalverdediging.nl

Webstek: <http://www.taalverdediging.nl>

Voorzitter: M.R. Bas, secretaris: T. Hoevers,

penningmeester: D.S.P. Mantione,

plaatsvervangend penningmeester:

M.C. Heitmeier

Bankrekening:

NL86INGB0007412861 te Voorschoten

Het begunstigersbedrag met abonnement

Nieuwsbrief is vanaf €15,- per jaar

Giften zijn dikwijls voor Nederlandse ingezetenen aftrekbaar bij de belasting.

De Stichting is erkend als

Algemeen Nut Beogende Instelling

Stichting Taalverdediging is statutair politiek,

godsdienstig en maatschappelijk neutraal

en ontvangt geen overheidssubsidie

ISSN: 2211-5013